

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXVII Kaina 25 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, BIRŽELIS — JUNE 30, 1983

Nr. 128

L.K.B. Kronikas Nr. 57

Kratos ir tardymai

(Tęsinys)
Prienai. 1983 m. vasario 11 d. Prienų vikaras kun. Antanas Gražulis buvo iškvietas į Vilniaus KGB tardymui. KGB kapitonas Rainys teiravosi apie kun. Alf. Svarinską. Kun. A. Gražulis paaiškino, kad Alf. Svarinskas esąs labai geras kunigas. Paklaustas, kaip vertina TTG Kat. komitetą, atsakė vertinąs teigiamai ir pasiūlyęs, esant reikalui, pats į jį įstoti. Po apklausos protokolu tardomasis kunigas nepasirašė.

negyveno ir tik atvažiuodavo dirbti. Pareigūnai B. Briūtė nusigabeno į Vilkaviškio milicijos skyrių. Čia ją pasitiko čekistas Kononeko ir bandė įrodyti, kad ji sulaukyta teisingai. Milicijos viršininko nebuvo, o jo pavaduotojas nežinojo ką daryti. Milicininkas Kazlauskas Saugume pasitarė ir liepė B. Briūtei atvažiuoti į skyrių rytoj ir atsiųsti darbo sutartį. O kai ši parodė darbo sutartį, tai milicininkas skėstelėjo beviltiškai rankomis: „Dabar tai visai nežinau, ką daryti!“ Atsipeikėjęs vėl bėgo tartis su čekistais.

Viduklė. 1983 m. vasario 8 d. tardymui į Vilniaus sąsugumą buvo iškviesta Viduklės klebonijos šeimininkė Monika Gavėnaitė. Tardytojas papulk. Žimblys klausinėjo iškvieštą apie 1980 m. kratos metu iš jos paimtus pogrindžio leidinius — „Tiesos kelias“ (2 egz.) ir „Ateitis“. Saugumietį domino, ar M. Gavėnaitė nėra rašiusi kun. Alf. Svarinskui TTGK komiteto dokumentus, kur klebonas juos siųsdavęs, apie ką kalbėdavo pamoklose; tvirtino, kad ji yra sukūrusi protesto dėl kun. Alf. Svarinsko arešto tekstą, teiravosi apie anksčiau rinktus tikinčiųjų parašus ir eisenas į Šiluvą. Visi tai jis laikė nusikaltais prieš valdžią. Gavėnaitė pareiškė, kad jie niekada nesikalbės, nes tuos pačius veiksmus jie vertina visai skirtingai.

Vasario 9 d. M. Gavėnaitė tardė papulk. Urbonas. Tardytojas Vidzėnas ekspertizę paėmė iš tardomosios rankraščio ir mašinėle rašytų tekstų pavyzdžius. Apie pietus du čekistai — Pilelis ir Žimelis — išsivežė M. Gavėnaitę į Viduklę, iš kur paėmė kun. Alf. Svarinsko pasą, karinį bilietą ir, klebono prašymu, anglų bei italų kalbų vadovėlius.

Kybartai. 1983 m. vasario 10 keturi miliciniai gatvėje sulaukė Kybartų bažnyčios vargonininkę Birutę Briūtę ir apkaltino, kad ji pažeidusi „pasų nuostatus“. Iš tikrųjų B. Briūtė pastoviai Kybartuose

Prancūzija duos Irakui lėktuvus

Paryžius. — Prancūzų „Le Monde“ dienraštis paskelbė, kad Prancūzijos vyriausybė pavirtino, kad Irakas gaus iš Prancūzijos penkis „Super Etendard“ lėktuvus, iš kurių bus šaudomos pagarsėjusios prancūzų „Exocet“ raketos. Prancūzija nesilaiko Irako - Irano kare neutralumo, bet remia Iraką, kuris yra pirkes apie 5 bil. dol. vertės prancūzų ginklų. Minėtas raketas Irakas bandė šaudyti į Irano karinius taikinius iš savo turimų sunkiųjų kovos helikopterų ir iš „Mirage F-1“ lėktuvų - naikintuvų, tačiau raketoms reikia sunkesnių lėktuvų. Prancūzija atsisakė parduoti tuos lėktuvus, nes jų gamyba pasibaigusi ir Prancūzija turi tik 61 to tipo lėktuvą. Prancūzija tačiau sutiko lėktuvus paskolinti.

lakūnai jau mokosi Prancūzijoje skraidyti naujais lėktuvais. Raketos bus panaudotos prieš Irano naftos pramonės įrengimus, rašo „Le Monde“. Kaip žinoma, Argentinos sėkmingai panaudojo prancūzų raketas Falklando kare, nuskandindama du britų laivus.

Britanija apie Pabaltijo įjungimą

Balandžio 13 d. D. Britanijos užsienio reikalų ministerija atsakė į dr. K. Bobelio Pabaltiečių Pasaulinės Santalkos vardu Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministerijai pasiūstą raštą apie Pabaltijo kraštų padėtį. Atsakyme rašoma, kad britų politika nepasikeitė — Pabaltijo valstybių įjungimas į Sovietų Sąjungą pripažįstamas de facto, bet ne de jure. (ELTA)

— Prancūzijos upėje besimaudydamas paskendo JAV marinių kareivis, kuris turėjo vykti į Libaną.

Gintaras Aukštuolis, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos pirmininkas. Liepos 1 prasidės Penktasis PLJ kongresas, vėliau stoykla, Studijų dienos. Kongresas bus uždarytas liepos 24 d.

Demonstruos prieš Vietnamo paminklo

Washingtonas. — Jungtinis Pabaltiečių komitetas praneša, kad liepos 1 ir 2 dienomis Pavergtųjų Tautų komitetas organizuoja budėjimą prie Vietnamo karių paminklo Washingtone. Čia bus pagerbti visi, kurie kentėjo ar žuvo nuo komunizmo. Bus bandoma priminti amerikiečiams, jog reikia padėti tiems, kurie šiandien prieš komunizmą kovoja. Saukiama sutaukta šeštadienį 1 val. popiet prie Vietnamo karių paminklo (Vietnam Veterans Memorial). Susirinkimo šūkis: „gana išdavysčių!“ Budėjimas prie paminklo tęsis 24 valandas. Bus skaitomos pavardės tų, kurie žuvo nuo komunizmo rankos, bus liudijimai tų, kurie patys pergyveno ar buvo komunizmo žiaurumų liudininkai.

Prie Pavergtųjų Tautų užsienio komiteto prisideda ir tie Vietnamo veteranai, kuriuos pykina tai, kad kairiosios grupės rengia demonstracijas prie Vietnamo karių paminklo. Kairieji siekia išnaudoti Vietnamo karą savo tikslams, pamerkdami JAV vyriausybės paramą toms šalims, kurios šiandien kovoja prieš komunizmą bandymus jas pavergti. Paramos Salvadorui priešinkiai pasirinko Vietnamo žuvusių paminklą savo siekiams. Pavergtųjų Tautų budėjimo komiteto direktorius Amy Moritz pasakė: „Amerikiečiai, kurie žuvo Vietname, žuvo garbingai bandydami padėti žmonėms išvengti komunistinės diktatūros, padėdami kovoti prieš pavergtį. Yra išjuokimas, kad kairioji srovė išnaudoja tų žuvusių vardus bandydami sustabdyti paramą demokratinėms jėgoms, kurios šiandien kovoja prieš komunizmą ir prieš genocidą.“

Prokomunistinių grupių lapeliai kviečia visus dalyvauti demonstracijoje liepos 2 d. Lapeliai reikalauja ne tik nutraukti paramą Salvadorui, bet ir reikalauja išvežti JAV karines jėgas iš Panamos, iš Portoriko. Prezidentas Reaganas lapeliuose vadinamas

Istorija brukama į partijos rėmus

„Laisvės Radijo“ tyrimo skyriaus biuletenyje (1983.IV.12) išspausdintas Kęstučio Girniaus straipsnis apie varžtus, su kuriais susiduria rašantieji apie Lietuvos istoriją. Anot Girniaus, tautinis sąjūdis Lietuvoje skundžiasi, kad valdžia mėgina apriboti Lietuvos istoriją kompartijos ir jos ideologinių pirmtakų istorija. Šis skundas ne be pagrindo. Iš visų disertacijų istorinių mokslų kandidato laipsniui, aprobutų 1971 - 1981 metų bėgyje, tik penktadalis susijęs su Lietuvos istorija be sąsajos su komunizmu; 80% visų disertacijų nagrinėjimo klausimus, susijusius su kompartija ir Sovietų sąjunga. Jau nuo 1977 metų kompartija pradėjo vis aiškiau reikalauti, kad istorikai turėtų telktis į Lietuvos „komunistinį“ laikmetį. To ypač įsakiama pareikalauta iš Etnografinės draugijos. (ELTA)

— Pietų Afrikos Johannesburgo mieste dvi sproguosios bombos sužalojo vidaus reikalų ministerijos įstaigas.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Iš Sovietų Sąjungos išleista sekminininkų šeima atvyko į Izraelį. Spaudos atstovų klausiami, kodėl šeima pasirinko Izraelį, šeimos nariai atsakė, jog jie nori gyventi „Šventojo Rašto žemėje“. Ir Vaščenkos vaikų vardai parinkti iš Biblijos: Sara, Abraomas, Jokūbas, Abelis ir kt. — Sekretorius George Shultz Tailandijoje pareiškė, kad Vietnamas negražiai elgiasi, laikydamas šimtų žuvusių amerikiečių palaikus, nežinijoje, skausmuose laikydamas jų šeimų narius. Sekretorius prašė Pietryčių Azijos vyriausybės padėti diplomatiniais žygiais įtikinti Vietnamo vyriausybę, kad ji išaiškintų dingusių amerikiečių likimą, sugrąžintų kūnus, paleistų gyvuosius, jei tokių dar yra.

— Prancūzijos prezidentas Mitterrandas pasakė, kad Prancūzija jau yra išbandžiusi neutrono bombą ir galėtų ją gaminti, tačiau sprendimas dar nepadarytas. Mitterrandas pasakė, jog Prancūzija laikysis Čado vyriausybę duotų pažadų ir padės jai gintis nuo Libijos remiamų sukilelių. — Du sovietų kosmonautai, atskridę į orbitą su erdvėlaiviu „Sojuz 9“, sėkmingai susijungė su ten skriejančia „Saljut 7“ erdvės stotimi ir pradėjo numatytus tyrinėjimus. Neskelbiama, kaip ilgai lankūnai Liachovas ir Aleksandrovas išbus erdvėje.

— Prezidento Reagano patarėjais ekonominiams klausimams Martin Feldstein pasakė spaudai, kad ekonominis atsigavimas greitėja. Šių metų ekonominis augimas paskutiniame ketvirtyje sieks 5,5 nuosį.

— Salvadore teoristai nušovė seimo narį, puolė ir sužeidė kariuomenės pulkininką ir pravažiudami apšaudė JAV ambasadą. Jos sargybiniai mariniai atidarė teroristus ugnį.

— Sovietų mieste Charkove prasidėjo mokslininko Jurio Tarnopolskio teismas. Jis kaltinamas socialistinės sistemos šmeižimu.

Prezidento spaudos konferencija

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas pasakė spaudos konferencijoje, kad jo vyriausybė atšauktų kai kurias Lenkijos vyriausybės paskelbtas sankcijas, jei lenkai leistų atgaivinti nepriklausomas darbininkų profesines sąjungas. Jis pasakė, kad popiežius Jonas Paulius II kalbėjo su generolu Jaruzelskiu, nežinau ir kas vyko popiežiaus susitikime su Lech Walesa. Prezidentas pabrėžė, kad jei lenkų valdžia imtųsi reikšmingų pastangų palengvinti varžymus, Amerika pradėtų atšaukti sankcijas. Šiuo metu Amerika turinti pasitarimus su sąjungininku vyriausybėmis dėl padėties Lenkijoje.

Kaip žinoma, JAV vyriausybė laukia iš Varšuvos „ne kosmetinių, bet reikšmingų žygių“, pasakė spaudai Baltųjų Rūmų pareigūnas. Nuo tų žygių priklausys sankcijų atšaukimas: Lenkijos skolų mokėjimo atidėjimas, naujų pasuklų klausimas, Lenkijos žvejų veikla prie Amerikos krantų, lenkų aviacijos lėktuvų skraidymas į Amerikos aerodromus, žemės ūkio produktų pardavimas Lenkijai ir prekybos lengvatų atgaivinimas bei kreditų suteikimas.

Europos valstybės Pabaltijo reikalui

(Tęsinys)
Britų konservatorius ir Europos „Demokratų frakcijos narys Pearce, paklauskęs Genscher'io, ar jis sutiktų, kad šiuo klausimu nedaryti nieko būtų tolygu pritari viskam tam ką Sovietų Sąjunga yra padariusi šių kraštų atžvilgiu. Atstovas Pearce taipogi paklauskė ar Genscher'io nuomone ilgai nebūtų naudinga Jungtinėse Tautose padaryti visai aiškų pareiškimą apie šiuos principus, ypač pabrėžiant, kad Sovietų vykdoma kolonizacija turėtų būti kritikuojama lygiai taip pat kaip ir kitų valstybių panašūs veiksmai.

Iš dešimties Europos Bendruomenės valstybių aštuonios dar ligi šiol išakmiai nepripažinusios trijų Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Otto von Habsburgo įstaigos komentaras: Š.m. gegužės 31 d. gautas iš von Habsburgo įstaigos sekančias paaiškinimas:

1. Europos Parlamento pilnates posėdžiuiose tarp gegužės 16 ir 20 d. įvyko konfrontacija tarp Otto von Habsburgo ir Hans Dietrich Genscher, Vokietijos užsienio reikalų ministro ir Europos Bendruomenės tarybos nario. P. Genscher atsisakė perduoti Pabaltijo klausimą Jungtines Tautas, motyvuodamas tuo, kad Jungtinės Tautos vis tiek pasisakytų neigiamai. Otto von Habsburgas jį kritikavo parlamento posėdyje ir keliuose straipsniuose, pareiškdamas, kad kai p. Genscher, kuris nori dekolonizuoti visą pasaulį, atsisako liesti Sovietų Sąjungą, kadangi ji didelė ir galinga valstybė, tada susidaro nepakenčiama dvilypė moralė.

Spauda į šį įvykį atsiliepė pozityviai. Panašios pastangos daromos ir toliau. 2. Prie šio laiško pridėti klausimai bus liepos mėn. pateikti Europos Parlamente užsienio reikalų ministerijoms.

Otto von Habsburgo paklausimai:

Palestiniečių civilinis karas

Beirutas. — Palestiniečių sukilelių prieš Arafatą jėgos Libane perėmė po arių kovų tris Arafato salininkų pozicijas, nušovė 15 ir sužeidė 22 kareivius. Sukileliams vadovauja Sirijos palaikomas pulk. Abu Mousa, kuris seniai kritikuoja Arafatą. Kovose sukileliai paėmė ir nelaisvę garsiosios Jarmuko brigados vadą Nasrą Yousefą. Arafato jėgų vadas Wazir pasakė spaudai, kad tokie sukilelių puolimai atima galimybę derėtis dėl reformų. Kaip galima derėtis, jei jie ateina šaudydami ir mums reikia gintis, pasakė Wazir.

Izraelio spauda su patenkinimu stebi palestiniečių civilinį karą. Specialus JAV ambasadorius Habibas lankėsi Egipte ir aptarė susidariusią Libane padėtį. Vis dar bandoma įtikinti Siriją, kad ji išgabentų iš Libano savo kariuomenę. Tuomet savo kareivius išves ir Izraelis.

— Connecticute sugriuvo greitkelio tiltas. Keturi automobiliai įkrito į Mianus upę, trys žmonės žuvo.

Otto von Habsburgo paklausimai Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministeriam apie padėtį Pabaltijo valstybėse:

Ar užsienio reikalų ministrai buvo painformuoti apie tai, kad paskutiniu laiku bendroji žmogaus teisių padėtis Pabaltijo valstybėse žymiai pablogėjo, kaip tai, tarp kitu, nustatė ir Švedijos užsienio reikalų ministeris, Lennart Bodstrom?

Ar ministrai žino, kad buvo nuteisti trys estų Helsinkio Grupės nariai? (Šį klausimą reikėtų patikslinti, nes Helsinkio Grupę egzistuoja tik Lietuvoje. Red.)

Ar ministrai sutinka su nuomone, kad Europos Bendruomenės pasirašiusi Helsinkio Baigiamuosius Aktus, išsipareigojo veikti kaip numatyta 1983 m. sausio 13 d. Europos tautų atstovų priimtoje rezoliucijoje? (ELTA)

(Pabaiga)

Varšuvos pakto vadų pareiškimas

Maskva. — Varšuvos pakto valstybių vadai paskelbė po savo posėdžių komunikatą kuriame pabrėžiamas socialistinių valstybių taikingumas. Socialistinis blokas tvirtina, kad Amerika siekia pralenkti Sovietų Sąjungą ir jos sąjungininkus ginklavimosi srityje. Su savo naujomis vidutinio nuotolio raketomis Amerika ir jos sąjungininkai siekia karinio pranašumo, tačiau socialistinis blokas to neieško įgyvendinti, bet atsakys savo viešingomis pastangomis, kad Europoje toliau išliktų ginklų lygybė.

Sovietų gynybos ministeris maršalas Ustinovas pasakė, kad naujos Amerikos raketos Europoje rimtai pakeis pasaulio karinę ir politinę padėtį, Maskva į tai atsakys savo pastangomis didinti savo karinį stiprumą, savo pasirodymą ir savo budrumą. Niekas mūsų nenustebins, neuztkis nepasirodysiu, pasakė maršalas Ustinovas.

Komentatoriai laiko Maskvos pareiškimą „švelniu“. Komunikatas pakartoja gegužės 28 d. Maskvos įspėjimą, kad jei Vakarai išdėstys naujas raketas, tai Maskva savo raketas atveš į savo sąjungininkų teritoriją, nors Washingtonas skelbia, jog tos sovietų raketos ten jau seniai atvežtos. Sakoma, kad komunikato „nuosaikumas“ atspindi Vengrijos ir Rumunijos opoziciją sovietų raketų išdėstymui jų teritorijose. Šios dvi socialistinės valstybės reikalaušios dėti pastangas su Vakarais susitarti.

KALENDORIUS

Birželio 30 d.: Teobaldas, Emilijana, Skaldas, Novilė. Liepos 1 d.: Aronas, Jutvара, Gendrutis, Liepa.

ORAS

Saulė teka 5:18, leidžiasi 8:29. Debesuota su pragiedruliais, tvanku, gali lyti. Temperatūra dieną 85 l., naktį 70 l.

SU V. IR K.KEBLIAIS ATSIŠVEIKINANT

Vitalija (Bogutaitė) ir dr. Kęstutis Kebliai liepos mėn. palieka Detroitą. Išvyksta ne savo valia, ne poilsiu, o Kęstutis darbavai — Ethyl korporacijai — vietą keičiant. Išvyksta tolokai nuo Detroito ir nuo kitų lietuviškų telkinių, Louisiana, į Baton Rouge miestą.

Spėju, kad Detroito apylinkė V. ir K. Kebliai bus išgyvenę gerą šimtmečio ketvirtį, nes mano atmintį tebėra ryškus vienas kitas epizodas iš susitikimo su Kęstutiu Detroito Lietuvių org-jų centru atstovų posėdy 1958 metais. Gal po to jie dar buvo iš Detroito išvykę (kai Kęstutis doktorizavosi), bet ryšys su Detroitu niekada nenutrūko, jie visada čia stipriai jaučiami. Nepamirštama liks jų, ypač Kęstutis veikla ateitinukuose, Detroito ir Dainavos. Veikla Lietuvių Bendruomenėje. Veikla Dievo Apvaizdos parapijos taryboje. Veikla "Ateities" knygyklube.

Nors LB vardu, bet dažniausia jų iniciatyva įvykdoma literatūrinės popietės bei vakaronės. Vakaronių metu Kęstutis būdavo nepamainomas MC, kupinas originalaus, kiek sarkastiško humoro ir gilių minčių. Po kiekvienos vakaronės dažniausia dar įvykdomo antroji vakaronė Vitalijos ir Kęstutis namuose. Jau intymi, šilta, kur Kazį Bradūną, Jurgį Jankų, Algirdą Landsbergį ar Liūnę Suteką beveik galėjai ranka paliesti. Kur nei minučių, nei valandų niekas neskaiciuodavo...

Dabar vasara. Toks laikas, kai vistiek vieni kitų nematom. Ir dar tie įvykiai Chicagoje. Bet rudeniop, žinau, mes judviejį labai pasigėsim. Visi, kuriems būdavo gera, kad esate mūsų tarpe.

Sėkmės! Viliamės bent iš tolo gėrėtis judviejį raštais. Alfonsas Nakas

JONINIŲ LAUZAS PILĖNUOSE

I Joninių šventę, birželio 18 d. "Svyturio" jūros saulų kuopos stovykloje "Pilenai", žmonės pradėjo rinktis iš pat ryto. Kuopos valdyba ten gyveno jau n' penktadienio. Diena buvo s uletis ir viliojo į gamtą. Pavakaryje į Pilenus — Joninių šventę atvyko Dainavos jaunimo stovyklos administracijos dr. R. Kriaučiūnas, kuriam kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas aprodė Pilenų stovyklą ir jos pastatus.

Joninių šventę pradėta banketo pobūdžio vakariene. Vakarienės metu kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas pasveikino atvykusius ir pasakojo apie Jonines nepri-

klausomoje Lietuvoje, mintimis nuveddamas svečius net į Rambyno kalną; padėjo šeimininkams saulėms už vakarienės parengimą ir stovyklos gražinimui aukojusiems Jūratei ir Mariui Sajauskams, Liudai ir Romui Macioniams, Zelmui ir Petriui Jociams. Iškvietė vakarienėje dalyvaujančius Jonus — Joną Morkų ir Joną Laurinavičių. Jiems sesės saulės prisegė po raudoną rožę, o visi sugiedojo "Ilgiausių metų".

Stasys Garliauskas padėklavo savo sukurtus 4 eilėraščius ir švelniai "per dantį patraukė" "Svyturio" kuopos vadovybę, Detroito žurnalistus ir kitus, turinčius ryšį su Pilenais asmenis. Jis surado tinkamą žodį ir sveičiui dr. R. Kriaučiūnui. Savo humoristinėmis eilėraščiais St. Garliauskas suteikė visiems skanaus juoko.

Po vakarienės susirinkom prie Joninių laužo. Ji užkūrė dr. R. Kriaučiūnas ir Salomėja Grigaitienė. Dainininkams susimetus į krūvelę ilgai dar skambėjo lietuviškos dainos. Dainininkų tarpe buvo ir Sv. Antano parapijos choro choristų. Dainavo, kol lauzė lieposnojo ugnelė. Vėliau stovyklos salėje buvo šokama. Joninių šventė buvo darniai ir gražiai pasvėsta. Tai rodo, kad kuopos valdyba nesnaudžia ir visi vieningai dirba.

KITA MEDALIO PUSĖ

Daug metų skaitau, kaip žmonės drebia vieni kitiems spaudoje. Visuomet atrodė vaikška ir nereikalinga. Tačiau "Detroito žiniose", birželio 16 d. "S. J.", parašęs apie australų viešnagę Detroito, parodė man, kodėl taip žmonės pešasi. Amerikiečiai eitų į teismą dėl tokių užmetimų. Jis rašo: "Dėl legendarinio autobuso sugedimo, kalbama, kad jis visai nebuvo užsakytas". Turėjo ponas "J. S." sužinoti faktus. Galiausiai "S. J." parodyti autobuso sąskaitas, padengtas savais pinigais. Kitą kartą eikite į komitetus, organizuokite, skambinkite istis savaites, važinėkite tartis su šoferiais. Paimkite atostogas, kad galėtumėt aprūpinti daugiau kaip 80 žmonių. Jūsų toks elgesys atstumia ir įžeidžia bedirbantį jaunimą.

Tuo pačiu primenu, kad spaudoje esame ponai Rūgieniai, ir Liet. Bendruomenės pirmininkas J. Urbonas... o ne kokie "šaučiai".

Dėkoju visuomenei už pagalbą ir prašau atleisti už pasitaikiusius nesklandumus.

Nebijanti pasirašyti Irena (Sventickaitė) Gedvilienė

Veiklūs sauliai V. Tamošiūnas ir M. Abarius džiaugiasi gražia diena Pilenuose.

Nuotr. K. Ražausko

Ps. Rita Kasputienė pasitraukiant iš "Gabiijos" vardu dovaną įteikia turtininkas ps. Juozas tunto turtininkės pareigų. "Baltijos tunto brolių Orentas. Nuotr. A. Matvėkaitės

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu: E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, IL 60632

VYČIAI PRISIMENA KANKINIUS

Jau septyni metai Liet. vyčių 103 kuopa mini Baisiojo birželio įvykius ir visus Lietuvos kankinius. Birželio 11 d. ta intencija buvo pamaldos Sv. Marijos bažnyčioje Bristoly, R. I. (ne lietuvių parapija). Providence kolegijos prof. kun. A. Jurgelaitis, O. P., koncelebravo šv. Mišias su keturiomis kunigais: W. O'Connell, minėtos parapijos klebonas, prel. V. Baltūnas iš Putnamo, kun. dr. V. Cukuras, buvęs Providence lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas, dabartinis N. P. seselių kapelionas Putname ir kun. Musteikis iš Nebrasos. Vietinės parapijos tikinčiųjų pripildytoje bažnyčioje dalyvavo 103-čios kuopos vyčiai ir kelias lietuvių, Sv. Kazimiero parapijų, Kun. Jurgelaitis pasakė prasmingai bei informuojantį pamokslą apie Lietuvos kankinius. Jis taip pat pabrėžė tebesitįsiantį lietuvių tautos naikinimą. Tai drauge ir perspėjimas laisviesiems apie visai žmoniai gresiantį pavojų. Nuostabus Amerikoje gimisio kun. Jurgelaitis Lietuvos kankinių supratimas, jo įžvalgumas ir pagalba visiems. Komunikantus nešė seselė Apolinarą, paaukojusi 50 m. pasišventusioje N. P. seselių vienuolijoje, ir V. Mathieu, (40 metų besidarbuojąs Lietuvos reikalų veikloje), su žmona Beatriče, buv. Savickaitė, iš Providence. Palydą sudarė tautiniai darbužiai pasipuošusios lietuvių. Skaitytoriai minėjo Lietuvos kankius. Bažnyčios biuletenyje net trijose vietose paminėtos deportacijos, kankinimai, dabartiniai persekijimai, prašant pagalbos, maldų už Lietuvos laisvę. Pamaldų pabaigoje įspūdingai skambėjo "Marija, Marija" giesmė.

Kai tikrieji kankių liudininkai jau pradeda primirti baisiojo birželio terora, tai Liet. vyčių 103 kp. ir Mathie šeima išstvermingai eilę metų skelbia Lietuvos tragediją amerikiečių tarpe, surasdami draugų mūsų žūbtūnei kovai. A. Valiūšis

VIDURIO AMERIKOS APYGARDA POSĖDŽIAUJA

Pavasarinis šių metų Vidurio Amerikos Apygardos posėdis įvyko birželio 12 dieną, sekmadienį, Chicago Vyčių salėje.

Pirmininkas Vincas Samoška posėdį pradėjo malda. Kadangi tarybos pirmininkas Algirdas Brazis buvo išpareigojęs dalyvauti "I Lietuvani" operos repeticijoje, padaręs pranešimą, tuoj išvyko.

Sekretorė Ann Marie Kassel perskaitė praeito posėdžio protokolą bei šio posėdžio darbotvarkę.

Eleonora Kasputis, vicepirmininkė narių verbavimo reikalams, dėl ligos negalėjo dalyvauti, tačiau raštišku pranešimu jie pateikė šiuos duomenis: 1983. V. 31 d. Vidurio Amerikos apygardoje buvo 750 narių, atstovaujančių 10 kuopų Illinois, Indiana ir Wisconsin valstijose bei Kansas City mieste ir taip pat dvi junjor kuopas (Brighton Parko 36-ta ir Marquette Parko 112-ta); birželio 30 dieną užsibaigė apygardos narių verbavimo vėjus ir daugiausiai naujų narių užverbavusiam (Vyčių arba junjor kuopas) bus įteiktas žymuo liepos 4-tos dienos metinio pikniko metu.

Iždininkė Irena Sankus apžvelgė Apygardos finansinius reikalus ir vasario mėnesį įvykusio "Lietuvos

Prisiminimų" banketo apyskaitą. Ji pasidžiaugė banketo komiteto Jono L. Paukščio bei to komiteto narių įspūdingai atliktu darbu.

Albertas Zaranka pateikė Vyčių salės išdo globėjų pranešimą, o salės prievaizda Klementas Vidzius pranešė apie salės nuomavimo bei kitas problemas.

Frank Zapolio vadovaujamas Lietuvos vyčių taut. šokių būrelis gegužės mėnesį surengė sėkmingą vaju, besiruošdamas šių metų šokių šventei Clevelande.

Vyčių choro valdybos pirmininkė Sabina Klatt pranešė, jog choras dalyvavo Dainų šventėje liepos 3-čią dieną ir Illinois valstijos festivalyje Springfielde rugpjūčio 14 dieną. Dainų vyčių grupė pat dalyvavo Vyčių šokių grupė. Sabina priminė, kad Pavergtų Tautų minėjimas įvyks Daley Civic centre, penktadienį, liepos 22 dieną, 2 val. p. p. ir kvietė visus jame dalyvauti. Apygardos spaudos atstovės Ruth Kazlauskas ir Emilija Pakalniškienė, nors ir atostogauja, tačiau yra paruošusios spaudai bei radijui korespondencijas apie liepos 4 d. Vyčių namų sodelyje įvykstantį pikniką.

Kultūrinių reikalų komiteto pirmininkė Monica Kasper aptarė lietuvių visuomeninių renginių sąrašą.

36-tos kuopos pirmininkas Jonas L. Paukštis pranešė, kad kitas mėnesinis susirinkimas įvyks birželio 27 dieną, ir jo metu vienas kuopos narys taps "Metiniu kepsniu". Jis kvietė visus šiame "Kepsnio kepime" dalyvauti. Tuo tarpu 112-ta kuopa teturės priešėiminį susirinkimą liepos 19 dieną.

Kenoshos 38 kuopa paprašė Apygardos apeigų komiteta dalyvauti liepos 24-tos dienos susirinkime, idant užstarnavę nariai galėtų įsigyti laisvianius.

Mūsų Chicago senjorų kuopa visus pakvietė atsilankyti šiuose jų renginiuose: rugsėjo 4-tos pikniko ir spalio 9-tą dieną įvykstantiame 70-ties metų jubiliejiname Lietuvos vyčių bankete. Abu renginiai vyks Vyčių salėje.

Nuspręsta Dariaus — Girėno paminklo dienos organizatoriams įteikti auką; dienos iškilmių metu bus pagerbti mūsų nariai Algirdas Brazis ir Stanley Pieža. Aukos nuspręstos taip pat duoti Chicago Lietuvos moterų klubo "Gintaro baliui" ir Kardinolo Mundelein Kolumbo vyčių kuopai jų 35 metų jubiliejaus proga.

Vincas Samoška, Jonas L. Paukštis ir dr. Joseph Jerome atstovavo Lietuvos vyčius šių metų Amerikos Lietuvių Romos katalikų federacijos susirinkime, įvykusiame birželio 4-tą — 5-tą dienomis Sv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje.

DRAUGAS THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL. Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Subscription Rates \$47.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$45.00. Foreign countries \$47.00

Pasto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuįčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atzymima, iki kada yra užsimokėjęs.

Table with subscription rates for Chicago, Canada, and other regions, including rates for single copies and bulk orders.

Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00. Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

Rugpjūčio 18 — 21 dienomis Philadelphiajį įvyksiančiame Lietuvos vyčių 70-tame seime, Apygardą atstovaus Irena Sankutė (nominacijų komitete) ir Anna Marie Kassel (Mandatų komitete). Vyčių pikniko organizaci-

nio komiteto pirmininkė Irena Sankutė pristatė įvairių komitetų vadovus ir kvietė visus atvykti į pikniką pirmadienį, liepos 4 d., Vyčių salėje ir erdviaje salės kieme. Aleksandras Pakalniškis jr.

DR. LINAS A. SIDRYS AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA 2636 W. 71st Street Priima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v. Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v. Susitarimui skambinti 436-8566

DR. K. G. BALUKAS Akušerija ir moterų ligos Ginekologinė Chirurgija 6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446 Jei neatliepia, skambinti 374-8004 Prima ligonius pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3907 West 103rd Street Valandos pagal susitarimą

DR. E. DECKYS GYDYTOJA IR CHIRURG SPECIALIYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS CRAWFORD MEDICAL BUILDING 6449 So. Pulaski Road Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3907 West 103rd Street Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA VAIKŲ LIGOS 6441 S. Pulaski Rd. Valandos pagal susitarimą

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 West 63rd Street Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS ODOS LIGOS KOSMETINĖ CHIRURGIJA Valandos pagal susitarimą

DR. WALTER J. KIRSTUK Lietuvių gydytojas 3925 West 59th Street Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždarai

DR. IRENA KYRAS DANTŲ GYDYTOJA 2659 W. 59 St., Chicago Tel. 476-2112 Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1443 So. 50th Ave., Cicero Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Iškrysus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS GYDYTOJA IR CHIRURGĖ KŪDKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTE MEDICAL BUILDING 3200 W. 81st Street Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. VILIJ LABANASKAS DANTŲ GYDYTOJA Clear Ridge Medical Center 6745 W. 63 St., Chicago, Ill. Of. tel. 586-2611 Answering Service — 374-4828 Valandos pagal susitarimą

DR. JONAS MAŽEIKA DANTŲ GYDYTOJAS 4600 W. 103 St. Oak Lawn Tel. 423-8380. Valandos pagal susitarimą

DR. FRANCIS MAZEIKA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4255 W. 63rd St. Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-6 o-8 antr. 12-6 p.p. Tik susitarus

DR. J. MEŠKAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Specialybė vidaus ligos 2454 West 71st Street (71-mos ir Campbell Ave. kampas) Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 3 iki 7 v. p.p. Tik susitarus

DR. ALGIS PAULIUS ORTOPEDES LIGOS — CHIRURGIJA 6132 S. Kedzie, Chicago, Ill. Tel. 925-2670 1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120 Valandos pagal susitarimą

DR. ROMAS PETKUS AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA Chicago Eye Institute 4200 N. Central Ave. Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS DANTŲ GYDYTOJA 8104 S. Roberts Road 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. 563-0700 Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS Kalba lietuviškai OPTOMETRISTAS Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses" 2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149 Val. pagal susitarimą. Uždarai treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS INKŠTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA 2656 W. 63rd Street Val. antr. 14 popiet ir ketv. 5-7 vak. Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

DR. V. TUMASONIS CHIRURGAS 2454 West 71st Street Pirm. antr., ketv. ir penkt. valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS ŽLIوبا GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 6745 West 63rd Street Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 2-7, šeštadieniais pagal susitarimą

UGNIES VISUOSE FRONTUOSE

Iš įvairių kontinentų suvažiuojančius lietuvius Chicago priėmė šiltai. Tai didžioji lietuvių savaitė išsiviję, tai nuostabus kultūrinis sušvytėjimas. Kelios meno parodos, „Aušros“ šimtmečio paroda, LB seimas, humoro ir filmų vakarai, vyrų okteto koncertas, opera, dainų šventė, sporto šventė, jaunųjų talentų vakaras ir dar daugybė kitų įvykių. Niekada per pusantros šimtmečio mūsų išsivijęs gyvenimo Amerikoje nebuvo tokios savaitės, kur būtų sukoncentruota tiek daug pirmiausių įvykių, kurių kiekvienas paskirai jau būtų didelis dalykas. Tai lietuvių didžioji kultūros savaitė.

Ši savaitė mums yra didžioji ne vien įvykiams, bet ir parademonstravimu lietuvių organizacinio sugebėjimo. Įtraukta tiek daug naujų jėgų, buvo dirbama pasisavinant geriausius JAV verslo ir kitų įstaigų metodus, mūsų žmonės prasiveržė į didžiąsias ir lokales amerikiečių spaudas, į televiziją, bibliotekas, WGN radijo stotis šio įvykių aptarimui sekmadienio rytą skyrė daugiau kaip valandą, duodama tris pasikalbėjimus pavairinta įvairia muzika, įjungiant ir lietuvišką Mariją, Mariją, mūsų himną ir lietuviškos maldos giesmę. Šios savaitės renginiai sudarė rinkinių žmonių kadra, kurie dabar įgiję ypatingą organizacinę patirtį, bus pasiruošę naujiems uždavimams.

Ką jau besakyti apie tą didžiulę reikšmę iš įvairių kontinentų ir kontinentų lietuvių išsiviję pabendravimo, pažinčių atnaujimo, bendrų darbų aptarimo, naujų užmojų ugdymo. Po šių lietuvių dienų mes būsim stipresni ir viešoje JAV opinijoje daug pajėgesni, išugdę naujas bendro darbo nuotaikas, besiskirstę su pasididžiavimu, kad esame lietuvi, ir su ryžtu naujiems uždavimams.

Užmojų daug ir tai labai reikalingu. Šiomis dienomis mes turime pasidžiaugti, kad po visą spaudą ir mūsų radijo valandėles galėjo būti paskleistas atsisaukimas, kuriame yra pirmą kartą po ilgos pertraukos visų trijų mūsų laisvinimo veiksnių pirmininkų parašai drauge. Tai išėjimas į visuomenę su ryžtu parodyti, kad nesibijome bendro darbo, kad reikalaujame suvesti prie bendro stalo. Tai turi būti paskatinimas naujiems bendriems žygiams. O jie tikrai reikalingi.

Neseniai St. Peterburgo-Tampos teismas oficialiame rašte išėjo su kvailiausiu pareiškimu, kad lietuviai partizanai, tie nepaprasto ryžto ir aukos dvasios žmonės, buvę žydų šaudytojais ir kad naciai steigė žydų getus tam, kad apsaugotų žydus nuo jų šaudymų. Tai grubi nesąmonė, įžeidžianti taurius mūsų kovotojus dėl laisvės ir juodinanti visą mūsų tautą, net gi galinti turėti skaudžių padarinių, žinant, kiek teismuose remiamasi ankstyvesniais teismų sprendimais.

Tuo tarpu prieš tą oficialų šmeižtą nepasirodė jokios stipresnės bendros reakcijos iš organizuotos lietuvių visuomenės. Tas šmeižtas juo biauresnis, kad jis kilęs iš laisvos, demokratinės Amerikos institucijų, kurios yra labiau patikimos, ne kaip kokie komunistinės diktatūros žmonių klastojimai. Čia vėl gera proga mūsų visiems veiksniams organizuoti atkirtį, kad ji išgirstų ne vien St. Peterburgo-Tampos teismo įstaiga, bet kad žinotų JAV Teisingumo departamentas, prezidentūra ir pagaliau ta Specialių inves-

JAU NET IR SIBIRAS ATIDARYTAS TURIZMUI

Vergų pramintais keliais keliauja milijonieriai ir jų milijonai

JONAS DAUGELA

Aną dieną teko atsiktinai užsukti į vietinę kelionį įstaigą. Savomis akimis negalėjau patikėti, pamatęs per visą įstaigos sieną didžiulę iškaba: „Siberia now is open for tourism“ (Sibiras atidarytas turizmui). Pasiteiravęs apie šias naujas turizmo galimybes, tuojau buvau aprūpintas visu didžiuliu pundu informacinės literatūros. Tačiau grakšti šios įstaigos patarnautoja mane įspėjo, kad šiam metų laikotarpiui visos kelionės jau yra išparduotos ir aš galiu sau kelionę į Sibirą užtikrinti tik kitiems metams.

Šios šalies turistinių kelionių mėgėjai jau spėjo apvažiuoti visus pasaulio kampus. Tanganikos ir Tanzanijos džiunglėse jau spėjo iššaudyti veik visus dramblius ir liūtas. Tad kasgi beliko? Nagi dar savo gyvenimo saulėlydyje pamatyti tolimo Sibiro gamtos grožį ir savo akimis patirti šio puslankinio krašto gyvenamosios kasdienybės egzotiką. Tad tie kelionių entuziastai skuba nešti savo milijonus ir rusiško Inturisto kasą, kad tik nepraleistų šios naujos progos.

Pervertęs greitomis visą gautą informacinę literatūrą, sužinojau, kad pagaliau veik po pusšimčio metų BAM vardu pavadinta geležinkelio li-

nija pagaliau yra užbaigta. Inturistas nupirko daug, kad ir vartotų, bet dar gerai išsilaiskusių Anglijos, Prancūzijos ir Amerikos keleivinių vagonų. Jų skaičiuje ir kelis savo laiku garsaus „Orient Express“ traukinio vagonus. O beto, jie jau spėjo žmoniškai aptvarkyti tolimo Sibiro didmiesčių viešbučius ir restoranus. Atseit, jau viskas parengta tinkamai priimti vakarų pasaulio keliautojus. Knygėlės papuštose akį patraukiančiais Sibiro gamtovaizdžiais ir gražių buriatų nuotraukomis. Šios gražuolės globos keliautojus ir rūpintis, kad jie šioje 3 — 4 savaitių kelionėje nenuobodžiautų. Be to, kelionės metu keleiviai bus vaišinami Juodųjų jūrų kaviaru ir geriausiu Krymo vynu.

„Sibiras atidarytas turizmui“ — amerikiečiams tai labai didelė naujiena. Tačiau mums lietuviams ši naujiena nėra jau tokia nauja ir žavingi. Juk dar caro laikais Sibiras mūsų tautiečiams buvo labai plačiai atidarytas turizmui. Tūkstančiai mūsų knygnešių, sukilėlių ir daugelis kitų savo tėvynę mylėjusių tėvynainių dar tada pramynę takus į Sibirą. Tik labai gaila, kad jiems neteko važiuoti

„Orient Express“ prabangiais vagonais. Jų neglobojo grakščios palydovės.

Zinomo knygnešio Bielinio sūnus Kipras savo prisiminimuose šias „turistines keliones“ šitaip nusako: „Trėmimui į Sibirą, rusai buvo suorganizavę visą kelionių sistemą. Kaliniai buvo varomi pėsti per visus žiemos šaltius ir Sibiro pūgas. Jie ėjo grupėmis maždaug po 20 žmonių. Ant pečių nešė maišelį su maistu ir drabužių atsargomis, o rankomis turėjo sunkią geležinę stangą, prie kurios jie buvo prirakinti. Pavojingesnė, ar bandė pabėgti, dar turėjo vilkti ant kojų sunkius pančius. Iki pasiekdavo didžiųjų Sibiro upių krantus, kelionė užtruko metus ir daugiau. Daug kalinių tos kelionės nepakeldavo ir mirdavo, ar būdavo nušautami. Tad likusiems tekdavo tempti tą patią sunkią stangą, ir ji darydavosi vis sunkesnė. Visą šį kalinių etapą lydėjo viršininkas ir valdovas, caro armijos karininkas. Jis, šiltais kaliniams apsisiautęs, važiuodavo patogiose rogėse. Pastotėse nuvargę kaliniai dar turėjo nuvalyti ir pašerti jo arklius“.

Ir dar kartą lietuviams „turizmas“ į Sibirą buvo atidarytas lygiai prieš 42 metus. To meto kelionės Sibiro kankinė

Stefanija Rūkienė šitaip nusako: „Vagonuose labai tvanku ir nėra oro, nes nėra jokios ventiliacijos. Visai neturim kuo kvėpuoti. Labai dvokia ir dar daugiau orą gadina marškomis užvertas tualetas. Mūsų vagonė serga ir nuolat verkią vaikai. Matyt, jie turi temperatūros, jų veidukai raudoni, jie viduriuoja“.

Ir kokia gyvenimo pajuoka. Tais mirties traukiniais į Sibirą buvo išgabenta milijonai vergų ir labai daug jų buvo pasmerkti dirbti prie paties geležinkelio statybos, kuriuo taip patogiai šiandien keliauja amerikiečių keliauninkai. Vienas Amerikos diplomatas teigia, kad transsibiriniai, geležinkeliai yra išimtinai pastatyti kalinių darbo jėga. Jis teigia, kad prie šio geležinkelio statybos yra žuvę apie 2 milijonai kalinių. Netenka abejoti, kad jų skaičiuje ir ne vienas lietuvis. Kita Sibiro kankinė Elena Juciūtė labai vaizdžiai savo prisiminimų knygoje yra aprašiusi šiuos geležinkelio statybos darbus ir tas pasibaisėtinas sąlygas, kuriose kaliniams teko tiekti to geležinkelio bėgius. Ji taip pat nusako, kaip kasdien žmonės mirė, iškankinti nepakeliamo darbo ir bado. (Smulkiau apie tai esu rašęs „Drauge“ 1981. 09. 21 ir dr. K. Karvelis „Varpo Nr. 14“).

Tačiau vargu, ar bet kuriam amerikiečių keliauninkui šiandien ateis į galvą, kad, keliaudamas ištaigingais vagonais pasigerėti Sibiro gamtos grožiu, jis važiuoja į didžiulį kapinyną? Ar pagalvos, kad tie prabangūs ir labai patogūs turistiniai vagonai rieda bėgiais, kurie yra nutiesti ant milijonų nekaltų žmonių lavonų?

Kol vyko transsibirinių geležinkelių statyba, visas kelio ruožas buvo sėte nusėtas vergų stovyklomis. Dabar jų jau nebėra nė žymės, ir jų šurpūs vaizdai nebetrukdo keliauninkams grožėtis Sibiro gamtovaizdžiais. Šiandien šios stovyklos yra perkeltos prie dujotiekio linijos. Mūsų valdžios įstaigos yra surinkusios ir paskelbusios labai daug įtikinančios medžiagos, kuri rodo, kad to dujotiekio statybai yra taip pat labai plačiai naudojama kalinių darbo jėga. Žinoma, bolševikai tai bando griežtai paneigti. Neseniai „Washington Post“ paskelbė, kad, patikimomis žiniomis, šiandien Sovietų Sąjungoje kaliniai — vergai sudaro maždaug 4 proc. visos darbo jėgos. Dauguma jų yra politiniai kaliniai. O jų skaičiuje ir paskutiniu metu Sibiro tremti-

mi nutęsti ir mūsų disidentiniai kovotojai.

Šios šalies vyriausybė kasmet skiria šimtus milijonų dolerių, kad atsilaikytų prieš bolševikų karinę galią. Šios šalies prezidentas jau ne kartą yra bolševikus išvadinęs apgavikais, melagiais ir grobuoniais. O vis dėlto tuo pačiu metu šios šalies piliečiai laisvu noru vergų pastatytais geležinkeliais veržiasi į tą apgavikų, melagių ir žmogžudžių šalį ir veža bolševikams milijonus dolerių. Nėra abejonės, kad šiais milijonais jie nemaitins išalkusių kalinių, negerins jų maisto ir darbo sąlygų. Už tuos milijonus dolerių jie gamins vis daugiau branduolinių raketų, povandeninių laivų, kurie visi viena dieną bus nukreipti Vakarų pasaulio sunaikinimui.

Vakarų valiutos troškimą labai vaizdžiai nusako net ir ta pati, jau nuo ankščiau minėta, informacinė literatūra. Pirmiausia apgailestaujama, kad dar ir šiandien sovietų valdininkai į kiekvieną keliautoją iš vakarų žiūri su didžiausiu įtarimu ir kiekviena labai stropiai tikrina ir nuolat seka. Šiam sekimui dažnai patarnauja ir gražiosios kelionių palydovės. Tad patartina kelionės metu būti labai atšargiam ir santūriam. Bet, svarbiausia, patariama, atvykus į Sibirą, įsigyti galimai mažiau rublių, o pasiilikti galimai daugiau dolerių. Sibire daugumas viešbučių, valgyklų ir krautuvių rublių visai neima ir reikalauja visas sąskaitas apmokėti tik doleriais. Įdomi staigmena: pati valstybė nebespasitiki savo pinigais ir svetimą valiutą vertina aukščiau už savąją.

Kyla mintis, ar nebūtų praveru kuriai nors mūsų informacijų tarnybai (o juk jų turime net kelias) parengti leidinėlį trumpai nusakant tikrąjį Sibirą ir milijonų kančias, negailestingą mirtį tuose puikiuose gamtovaizdžiuose. Toks leidinys, vietoje gražių kalnų ir slėnių, galėtų būti pavairintas Sibiro vergų stovyklų ir pačių kalinių nuotraukomis.

Gal galėtume surasti būdus John Kennedy aerodrome tokiu leidiniu aprūpinti visus į Sibirą keliaujančius keliauninkus. Galbūt skrisdami per Atlantą pagauti transsibirinių traukinių, jie spėtų šį leidinėlį perverti. Ir iki jį Maskvos aerodrome atimtų Inturisto patarnautojai, gal jie spėtų susidaryti bent šioki tokį vaizdą, kur iš tikro jie keliauja ir kokiais keliais jie veža savo milijonus. Ir kam jie juos veža...

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo atidarymo birėlio 26 d. Jaunimo centre visos lietuvių bendruomenės atstovų kraštų vėliavos. Atidarymo kalbą sako seimo rengimo pirmininkas dr. Petras Kisielius. Nuotr. Jono Kuprio

SIBIRO SĄVARTYNAI

Romanas P. MELNIKAS

22

— Kaip Dievą myliu, mešką. Ji šlūmstė prie krūmo ir gal mus pamatė.
— Ką ji darė?
— Rinko uogas, kaip ir aš.
— Na, tai tau... — Semienė nusijuokė, bet jos abi, vis bailiai dar atsigrėždamos, lauku sparčiai kiek pabėgė, tarsi kas vytysi. Semienė šikart buvo greitesnė. Suprato, kad juoktis iš to nereikėjo.
— Dabar išgąsdinai ir mane, — sunkiai alsausdama, Semienė sustojo. — Ar meškos puola?
— Ir aš to negirdėjau, bet ką gali žinoti...
Dabar jau tėsės taigos plynios, balos, kai kur lyg apdirbti laukai, bet prieblandoje nebuvo galima įspėti, ar kas juose buvo pasėta. Staiga vėl miškas ir baimė, bet vos matomas keliuokštis jas ramino — rodė, kad netoli žmonių gyvenama. Tiek kelio jau neuita, gal netrukus bus ir ieškomas sovochozas, nors jau gerokai temo. Pro šakas lyg blykstelėjo, dulktėrėjo žiezirba ir vėl užgėso. Bet miškas baigėsi, o dau-gėjantis šviesų spindulių punktyras jau paisė dunksančio lagerio formą.
Po darbo dvylika kilometrų nukorusios, jos vo pavilko kojas. Gatvikė tarp trobelių jos pritykojo artyn ir dirėčiojo į tamsoje mūsojančius langus, kaip vagys. Gatvelėj sutikta moteris įtartinau ir jas pasi-žūrėjo. Paklausta „kur čia naujieji“, moteris praėjo, sustojusi atsigrėžė ir jas piktokai apžvelgė.
— Kokie naujieji? Čia yra visokių, — moteris

klapsėjo akimis ir buvo beneuinanči. Iš kalbos atrodė rusė, nešėsi kažkokią kartį, o sužinojusi, kad ieškomi lietuviai, — tenai, — parodė po žiemos atolydžiu giliai į žemę sutūpusią lūšną.
— Dėkui, — dėkojo Semienė, bet ši neatsisukusi į tamsą nukulniavo, kažką burbėdama ir tempdama tą savo kartį.
Pabeldus, durų plyšelis atsivėrė nedrąsiai, bet po lietuviško pasveikinimo abi moterys buvo tiesiog įtemptos ir vidų ir ten, tarsi žmonių amžiais nemačiusių stipriai rankomis apkabintoms, su ašaromis akyse išbučiuotos ir klausimais apibertos. Iš kur? Kaip jūs čia? Malonu... Prašau sėsti. Gal arbatos? Dar karšta. Pasildyk, Laima, ir tu užrū-dijusių nuolėkų šiek tiek...
Po bendrų, beveik šaukte beriamų kalbų Ilona su Semiene, ant suolų susėdusios, sriūbčiojo nuzulintais šaukštais kažkokią buizą, išgėrė arbatą ir ištiesė nutirpusias kojas. Atsidusios apžvelgė senus, beveik griūvančius, pageltusio, laiko nublizginto medžio dviaukščius narus, per visas sienas lietaus ir drėgmės nuskiestus ženklus ir tingiai dalinasi žiniomis: kaip kas atvažiavo, kur buvo, ką žino daugiau ir kur jų vyrai? — Viešpatie, — skundėsi Semienė, — mano vyrą perskyrė net Bielorusijoje... Gal ką girdėtote apie tokius?
Viena senesnė moteris, žybaus lietuvių visuomenininko žmona, visą laiką mažai kalbėjusi, su ašaromis akyse parodė vyro nuotrauką.
— Nežinau ir aš. Vyras — kažkur. Pradėjau rašyti bent dėl vaikų. Sužinom kokį lagerio adresą ir rašom.
— Ar kas išeis? — spėliojo Ilona. — Mano vyras turbūt liko Lietuvoje.
— Gal pasitraukė Vokietijon, o gal jau tą bent sužinojo, ir dar prieš aušrą išskubėjo vėl Amerikoj. Todėl į Raudonąjį Kryžių rašykite, — ir

pakėlusi, perkreiptu šonu rausėsi popieriuose. — Štai adresas, — padavė Ilonai.
— Ėmė miegas, bet po kiek laiko, sust, staiga kažkas pastūmė duris. Oi, duos dabar visoms! Durys atsidarė, ir stambus vyras, net vidun neįėjęs, paleido į viešnias skardius keiksmus ir gergždančių balus pradėjęs barnį „koks perkūnas čia jus atjojo?“, pabėrė klausimų:
— Iš kur pabėgote?
— Dar kailių nuplęs, galvojo Ilona.
— Nepabėgom, — atsakė išsigandus Semienė. — Dvylika kilometrų nuo čia — mūsų kolūkis.
— Ko atėjote? Ko tenai nesėdite? — ištiesė savo ilgą liemenį.
— Girdėjom apie šias moteris ir apsilankėm.
— Ar kolūkyje gavote leidimą? Parodykit!
— Ne... Išėjom tuoj po darbo, ryt rytą grįšim.
— Tai lauk dabar, kad jūsų nematytiau!
— Prašau, drauge viršininke, pakalbėsim ir išeisim.
— Joms laikas gulti. Iš ryto negaliu pakęsti žiovaujančių, neišmiegojusių darbininkų. Norit, kad areštuotiau? Tuojau...
— Ne, ne, — visos puolė maldauti. — Mes neuž-truksim...
Durys užsitrenkė. Atrodė, įgrius stogas ir lūšna prasmegs į purvą. Jau ir taip jos grindys puse metro žemiau gatvės ir drėgnos. Lubos skudurais ir lentgaliais apkaišiotos nuo lietaus. Kaip čia jos ištvėrdavo žiemą, Ilona galvojo? Ir tik guliosios po dvi į lovas, užgesinusios iš butelio ir skardos padarytą žiburį, jos guodė viena kita, šnekėjo tyliai, skundė, apsišarodavo. Po pirmo brėkšmės ženklulo sulojo, suamsejo šunys sovochozo pakraštį. Reikėjo keltis. Bet praverė šis apsilankymas, guodėsi, kad šį

SPORTO ŽAIDYNĖS

Jaunavedžiai Vida ir Morkus Rudžiai su savo tėvais. Iš kairės: inž. Antanas Rudis, Maria Rudienė, Morkus ir Vida (Junevičiūtė) Rudžiai, Zuzana Junevičienė ir moterystę palaiminęs kun. Ant. Markus.

LIETUVIŠKOS ŠEIMOS TRADICIJOS KELIU

Vidos Junevičiūtės ir Morkaus Rudžio vestuvės

Lietuviškos šeimos tradicijos keliu eina Marijos ir inž. Antano Rudžių šeima. Jie lietuviškumu puošia Amerikos žvaigždėtą vėliavą, segdami tautinius deimantus. Tėvų kelias eina ir jų vaikai, trečioji karta, juos seka ketvirtoji karta. Knygnešys proprosenelis Rudis, atsivežęs į šį kraštą tautinę lietuvišką ugnį, gali didžiuliu, kad ją kursto trečioji ir ketvirtoji karta. Rudžių vaikų vestuvės — tai kartu graži bažnytinė ir tautinė šventė, papuosta tradicijomis, papročiais, tautosaka, bažnytinė muzika, giesmėmis.

Tokios vestuvės buvo Vidos Junevičiūtės ir Morkaus Rudžių. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčia buvo gėlemis išpušta ir pilna žmonių. Vargonai griaudė maršą, lydėjo prie altoriaus pamergės jaunąją Vidą. Jas pasitiko pajuoniai ir jaunasis Morkus.

Šv. Mišias atnašavo ir vestuvines apeigas atliko kun. Antanas Markus, nuspalvindamas bažnytinę tradicijas. Jaunieji pirmiausiai uždegė dvi žvakes, o paskiau jas užpūtė, abu susiėmę rankomis, uždegė vieną žvakę... „Taigi yra jau nebe du, bet vienas kūnas (Mato evangelija)“.

Liturginius skaitymus atliko pajuoniai ir jaunasis Morkus. Šv. Mišias ir vestuvines apeigas vainikavo solistai Margarita ir Vacys Momkai. Styginius instrumentais grojo Morkaus studijų draugai, su kuriais jis studijavo muziką.

Vestuvines vaišes vyko Beverly Country klube. Laikantis senų žemaičių papročių, vaišių programą lietuvių kalba pravedė iškilnių maršalka, anglų kalba — Vytautas, jr., ir Marius Kasniūnai. Buvo pristatyta jaunosio mama Zuzana Junevičienė ir jaunojo tėvai — Marija ir Antanas Ru-

dulius. Po vaišių skambėjo vestuvinės dainos. Tautosakiniais spalvingais žemaičių papročiais, dainomis buvo atsivieškinta su jaunaisiais, išlydint juos į naują gyvenimą.

Buvo gauta daug sveikinių iš tų, kurie vestuvėse negalėjo dalyvauti. Iš Lietuvos sveikino Junevičių šeima ir teta Teresė Liberienė, Jonas Drautis ir Vladas Kiaunė iš Pittsburgho, Lietuvos atstovas Stasys Bačkis su žmona, vyšk. Vincentas Brizgys, Varkalų šeima iš Londono, Čekauskai iš Argentinos, Vytautas Dambra su žmona, Deivickai, Venckai iš Venecuelos, Elena Turauskienė iš Paryžiaus ir kt.

Jaunoji Vida baigė lituanistinę mokyklą, veikė jūros skautuose, šoko Neo-Lithuania tautinių šokių ratelį. Studijuodama istorinį architektūros meną, kartu baigė universitetą ir lituanistikos kursą. Jos didžiausias užsimojimas — studijuoti lietuvių kalbą ir literatūrą. Skaito daug lietuviškų laikraščių, žurnalų, knygų.

Jaunasis Morkus Rudis, turėdamas geras sąlygas siekti mokslo, studijavo filosofiją, religiją, muziką, biznį, baigė agronomiją ir daktaro laipsnį tešė. Dabar dirba kaip advokatas. Planuoja atsidėti lietuvių kalbos studijoms.

Povestuvini kelionei į jiedu pasirinko Europą, kur aplankė daug kraštų ir užtruko apie šešias savaites. Morkus kartu atliko ir eilę tarnybinių reikalų.

Sveikiname naują lietuvišką šeimą. Trečioji karta mūsų tautinės išėjimos istorijoje yra retenybė. Tuo visi užtarnautajai didžiuliam.

Vytautas Kasniūnas

ALUMINIJAUS

DURYS — STOGELIAI — RINOS

Medį apkalame su Aluminijumi. Dengiame naujus stogus.

JONAS BUTKUS
Tel. — 349-2625

Užvakar

Nežūrind grasinančio dangaus, lauko teniso varžybos, puikiai tvarkomos A. Bartkaus, V. Šimačio ir Z. Mercio, gerokai pasistūmėjo į priekį. Vyrų klasėje St. Solys lengvai įveikė K. Aglyną 6-2, 6-1 ir E. Andrulis iš Toronto R. Grybauską 6-2, 6-3. Tė du ir T. Kolis, aaclo, turės išaiškinti meisterį. Moterų klasėje R. Jasaitytė pademonstravo savo klasę prieš G. Žumbakienę 6-1, 6-1, o J. Raciūnaitė geroje kovoje įveikė V. Vebeliūnienę 3-6, 6-4, 6-4. Gerą formą pademonstravo ir R. Tallat-Kelpšaitė prieš A. Obrikaitę 6-0, 6-4.

Šiandien prasidės ir dvejetų varžybos, kur nusimato tikrai įdomių kovų. Krepšinio aikštėse varžybos taip pat vyksta tvarkingai ir laiku ir jau po truputį visose klasėse ryškėja favoritai. Jaunučių „C“ klasėje, be abejoj, finalistai bus „Lituanica“ ir „Neris“, seni pažįstami ir draugai. „B“ klasėje visos komandos lygios ir pergalės buvo sunkios. Det. „Kovas“ įveikė „Lituanicą“ 49-41, ir „Neris“ laimingai prasmuko pro New Yorką — 41-39. „A“ klasėje „Lituanica“ — „Žalgiris“ 62-24, Clev. „Žaibas“ — „Neris“ 52-43, Det. „Kovas“ — Toronto „Aušra“ 59-47 ir įspūdingi Australijos jaunieji atskaitė Hamiltono „Kovui“ 64-21.

Pagaliau „damų“ klasėje atsirado viena komanda, kuri pademonstravo neblogą krepšinį ir gal duos šiek tiek vargo ir neįveikiamos australietėms. Tai Chicago „Lituanica“, kuri lengvai susitvarkė su Toronto „Aušra“ 65-28.

Vyrų klasėje aršios kovos ir didžiausias malonumas pasakytį, kad lygis gan geras, ir Toronto „Aušrai“ bus sunkių valandų. Puikiai sudėtas ir

greitas Det. „Kovas“ žada rimtą kovą po pergalės prieš Toronto „Vytį“ 82-60, „Lituanica“, kad ir su tais pačiais veidais, bet su geroje formoje „prancūzų“ A. Mažeika iškovoją prieš Australijos rinktinę 70-63 ir pagaliau jauna „Neris“ su buv. žvaigždėmis ant suolo įkretia Hamiltonui 90-71. Priedui Clev. „Žaibas“ krečia Det. „Kovui“ II 125-64.

ŠIANDIEN

Krepšinyje nuo 6 val. vak. vyrų klasėje prasidės rimtos kovos, nes visi atvykėliai iš „B“ klasės bus iškritę. Jų suporavimas šiuo metu dar buvo nepaaiškėjęs, nes sudarytos grupės kažkodėl mažai ką išaiškino.

Tinklinyje visą dieną vyks tęsinys varžybų ir visose klasėse.

Golfas, prasidėjęs vakar Silver Lake aikštyne, šiaandien išaiškins individualinius ir komandinius laimėtojus. Jiems ten pat V. Adamkus įteiks ir medalius.

Raketbolo varžybos, kurios pas mus pirmą kartą, sutraukė net 25 dalyvius. Šiandien vyks nuo 12 val.

Futbolas Marquette Parke Žais St. Petersburgo „Perkūnas“ prieš „Lituanicą“.

Sachmatų varžybų tęsinys ir nuo 12 val. Lengvoji atletika pagrindiniame u-to stadione, prie 901 W. Roosevelt Rd.

ROKIŠKYJE, LIETUVOJ

parduodamas namas. Kas norite pirkti giminėms, prašom kreiptis pas advokatą R. LYGUTĮ, Suite 483 Francisco St., San Francisco, CA. 94133. Tel. (415) 781-9048. Kaina pagal sutarimą.

Per tris ir pusę metų pasiekusi 10 mil. dolerių kapitalą New Yorke sparčiai auganti

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Sėkmingai patarnauja viso pasaulio lietuviams.

KASA už paprastą taupymo sąskaitas moka 9%

Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka 10%

Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.

Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.

KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE

APDRAUSTI IKI 100,000 dol.

Kasos įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o pentadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.

Kreipkitės šiuo adresu: KASA, Lithuanian Credit Union, 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Finansines transakcijas KASOJE galite atlikti asmeniškai, paštu, telefonu, arba telegrafu (wire service) dienos metu ir vakarais šešias dienas savaitėje.

CLASSIFIED ADS

HELP WANTED

IMMEDIATE OPENINGS

International organization is interviewing a few young women, men & colleges students to fill several immediate full & part-time openings. We are seeking management trainees, etc. . . . Can earn \$7.50 per hr. part-time. \$380 full time. We offer training. Ask for Rich, Tel. 579-1200.

MISCELLANEOUS

10 — 20 — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Telef. GA 4-8854

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai. Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-8063

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIA NOREIKIENE
SIUNTINIAI I LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 925-2787

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus
NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, IL 60632, tel. 927-5990

Master Plumbing

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankiai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlių.
COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
Tel. — 925-2737
Vytautas Valentinas

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS
Tel. — RE 7-5168

ISIGYKITE DABAR

JONAS PUZINAS
RINKTINIAI RAŠTAI I
PROISTORĖ

„Šiam leidiniui J. Puzino raštus atrinkti talkino dr. Marija Gimbutienė, dar Lietuvoje pas jį baigusi proistorę ir gerai susipažinusi su jo paskelbtaisiais darbais“ — taip rašo Antanas Mažiulis knygos pradžioje. Šį leidinį sudaro dvi dalys: Lietuvoje išleisti darbai ir Svetur išleisti darbai. 684 psl.

RINKTINIAI RAŠTAI II
KULTŪROS IR POLITIKOS IŠTORIJA

Leidinys suskirstytas į tris skyrius: Miestų istorija, Kultūros istorija ir Politikos istorija. 750 psl. Abu toms spaudai paruošė Antanas Mažiulis. Knygos didelio formato, daug iliustracijų, kieti viršeliai. Išleido Lituanistikos Instituto leidykla 1983. Kaina su persiuntimu už du toms \$37.50.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Po žaidynių atidarymo įnešama žaidynių vėliava Sporto žaidynių metu birželio 26 d. Nuotr. Z. Degučio

POLITINIŲ KALINIŲ SIMPOZIUMAS

Buvusieji nacių ir bolševikų politiniai kaliniai birželio 27 d. Jaunimo centro kavinėje turėjo simpoziumą tema „Šaukiamės teisybės“.

Aug. Paškonis, kuris buvo pakviestas šį simpoziumą suorganizuoti, priminė bolševikų terorą, nacių prievartą ir pabrėžė, kad dabar daugelis tautos po teismus. Tylima apie Katyno žudikus, apie tuos, kurie žudė lietuvius Panevėžy ir kitur, bet keliamos bylos prieš lietuvius ir kitus, norint juos sukompromituoti. Jis pakvietė Rasą Razgaitienę simpoziumą prarasti. Ji priminė visų susirūpinimą dėl tų nelemų bylų. Mums reikia uždokumentuoti medžiagą, kuri bus naudinga tiesai išaiškinti.

E. Juciūtė papasakojo, kad buvo areštuota 1949 m., apskusta turėjusi ryšių su partizanais. Dvi savaites buvo be miego. Naktį tardė, dieną neleidė miegoti. Girdėjo kankinamų šauksmus. Vyr. tardytojas buvo rusas Čerėpin, kaltinęs ją buvus amerikiečių šnipe, nors ji amerikiečių nebuvo nė mačiusi, o vis tiek kaltinimo akte tai buvo įrašyta. Nuteista už tėvynės išdavimą 10 metų. Išbuvo 7 su puse metų Tašeto lagery. Dirbo prie geležinkelio, skaldė akmenis. Moterys, vos paeinančios, buvo pristatytos sunkiems darbams. Okupantams patriotas tas, kuris tėvynę parduoda komunistams. Nuostabu, kad JAV įstaigos tiki komunistams, kaip patikimiems.

J. Kreivėnas savo kalboje liudijo, kaip 1940 m. buvo areštuotas, laikomas 8 mėn. tardymams. Kaltino, kad priklausęs špionazui, antikomunistinei organizacijai. Ragino priimti tuos kaltinimus. Kalėjime teko matyti tardymuose išmuštus dantimis žmones. Kai kuriuos atnešdavo po tardymų ant neštuvų. Ištreimiant į vagoną sugrūdo po 90 žmonių. Davė tik sausos duonos, sūrios žuvies, bet nedavė vandens. Nuvežė prie Pečoros upės. Parą pralaimė ant sniego. Pėsčius varė per sniegus. Pavargusius nušaudavo ir palikdavo miške. Darbai sunkūs, svaras duonos ir vakare šilto vandens. Varydavo į darbą, nors buvo 40 laipsnių šalčio.

Eug. Keresevičienė liudijo, kaip areštuota uždarus ir pašūre girdėjo, kai buvo šaudomi lietuviai. Ją kaltino, kad ji buožės vaikas, kad ją nebus galima perauklėti, kaltino buvus šnipe. Nuteisė mirti, bet pakeitė į 10 m. kalėjimo ir 5 m. ištėrimo. Kalėjimo rūsy matė įšaldytus 6 jaunų vyrų lavonus. Perkėlė į Praveniškių lagerį, kur buvo apie 1000 kalinių. Per mėnesį mirdavo apie 80 žmonių. Vėliau išvežė į Vorkutą sunkiems darbams, kol užbaigė 10 m. bausmę. Gavusi leidimą, atvyko į Čičagą 3 mėnesiams ir čia pasiliko. Baigdama prašė neploti. „Už savo kančias nenoriu plovimų“.

J. Kojelis papasakojo, kad buvo nacių kalinamas, buvo slaptoje Laisvės armijoje, platino slaptą spaudą, vadovavo ateitininkų kuopai, bet to gestapas nesusekė. Jį areštavo Kretingoje. Atvykstantį areštuoti nacių pareigūnų lydėjo lietuvis vertėjas. Jis slapta iš anksto perspėjo, kad bus areštuotas. Papasakojo daug atvejų, kai tarnavusieji vokiečių įstaigose, buvo rezistencijos žmonės, daug padėjo areštuotiems, o šandien OSI tokius teistų už bendradarbiavimą su naciais. J. Kojelis pasisakė už sandymą specialistų ginti Lietuvos reikalus.

P. Narutis papasakojo, kaip jis buvo uždarytas į Stutthof stovyklą. Jis priminė, kad lietuviai kovojo prieš nacius,

kai amerikiečiai dar buvo su jais geruose santykiuose. Vienintelė lietuvių tauta moka kovoti prieš du žmonijos priešus: Staliną ir Hitlerį. Amerika kovoja tik prieš vieną.

Prof. M. Mackevičius, buvęs nacių kalinys, pabrėžė, kad naciai ir bolševikai buvo panašūs, vienas iš kito mokėsi ir siekė mažesnes tautas sutirpdyti. Priminė, kad prof. Tumėnas kartą pasakė: „Raudonasis komunizmas ir raudonis nacizmas yra ta pat panelė, tik kita suknelė“. Gaila, kad Sovietų teisė ir moralė yra įsistiprinusi OSI įstaigoje, kuri teismus veda panašiu metodu. Lietuvių tauta žaizdose ir mes turime sukaupti jėgas, kad pasiektume tą tikslą, dėl kurio kovota pirmoj ir antroj okupacijoj ir dabar. Išlikom gyvi ir esame skolingi kovojančiai lietuvių tautai.

Dr. A. Damušis priminė, kad 1941 m. sukilėliai išsiveržė iš Sovietų Sąjungos jau laisvam gyvenimui, bet nesutiko jungtis į nacių Vokietiją. Priminė keletą įvykių. 1941 m. lietuvių karių dalinys išsilaisvino iš prievartinės sovietų kariuomenės. Vokiečiai juos įkalino, bet išleido sargybų tikslams. Vėliau tą batalioną norėjo naciai panaudoti žydų žudymui. Batalijono vadai atsisakė, nors jiems buvo pranešta, kad už tai juos areštuos. Buvo atsitikimų, kad naciai svetimus karius aprenge lietuvių uniformomis ir filmavo, kai jie šaudė žydus, norėdami sudaryti įspūdį, kad šaudė lietuviai. Pr. Gaidos knygoje apie arkiv. Matulionį aprašyta, kaip naciai, atvykę į vieną bažnytkaimį, suėmė jaunus vyrus ir mergaites darbams. Lietuviai kariai, patyrę, kur uždarytos išvežamos mergaitės, apsupo tuos namus ir mergaites išlaisvino. Tai keli įvykiai iš daugelio, rodą lietuvių priešinimąsi naciams.

R. Razgaitienė pabrėžė reikalą rinkti medžiagą apie lietuvių tautos priešiskumą prieš nacius. Per dešimtmečius mes to nepadarėme, o bolševikai rinko medžiagą ir ją dabar naudoja byloms. Dabar vėl keliamos politinės bylos ne vien Lietuvoj, bet ir Amerikoj. Tų bylų negalima ignoruoti.

Prokuroras, kuris okupuotoje Lietuvoje veda politines bylas prieš lietuvius, ruošia medžiagą byloms prieš lietuvius Amerikoje. Maskva „Izvestijų“ vasario 25 - 26 d. numerį giriasi savo talka toms byloms. R. Razgaitienė išskėlė eilę faktų apie dabar lietuviams keliamų bylų netikslumus. Teismų salės darosi kovos laukas. Gynyba negali atlikti uždavinio be mūsų moralinės ir finansinės pagalbos. Papasakojo apie JAV įstaigų pastangas Liną deportuoti į okupuotą Estiją ar net į Sovietų Sąjungą.

Mes turime pereiti į amerikiečių spaudą. Neseniai Philadelphia dienraštis buvo išspausdintas labai vertingas straipsnis. Atėjo laikas, kai reikia užmiršti baimę ir tylą. Mūsų ginklas — tiesa. Tyldami mes pralaimėsime. Mūsų pareiga tiesą įrodyti. Mūsų broliai okupacijoje su didžiausiu pavojumi kovoja už tiesą. Tas turi uždegti ir mumyse ryžtą. Visos trys generacijos gali įsijungti. Vyresnieji žino faktus, jaunesniems daugiau prieinamos priemonės, o patys jauniausieji nieko nebijo. R. Razgaitienė priminė Vliko, Altos ir Bendruomenės atsisaukimą, Lietuvių teisėms ginti komitetą bei tam reikalui sudarytą fondą.

Kun. J. Prunskis priminė, kad tose bylose jau linkstama apkaltinti kovojusius prieš „sajungininkus“, mūsų parti-

MOSŲ KOLONIJOSE

Hot Springs, Ar.

“GRANDIS” SVEČIUOSE

Birželio 4 d. mūsų tolimą Hot Springs apylinkę aplankė tautinių šokių grupė “Grandis” su nepailstančia vadove Irena Smieliauskiene, kuri yra išmokiusi, išauginusi gražų skaitlių lietuviško jaunimo. Daugelis šios grupės šokėjų tarp savęs yra sukūrę šeimas, gal ir jų prieauglis greit jungsis į “Grandį”. Grupės atvykimui ir pasirodymo rūpinosi L.B-nės Hot Springo apylinkės valdyba, talkinama Prekybos rūmų.

Oras pasitakė gana šiltas, tik salė buvo nelabai dėkinga — be vėsinimo, o patogesnių salių nuoma buvo neprieinama. Bet mūsų jaunimas ir karštį atlaikė ir davė gražią programą. Gaila, šį kartą publika buvo nelabai gausi, nes amerikiečiai, matyt, pabūgo šilumos, o lietuviai su maža išimtimi dalyvavo visi. Apylinkės ponios prikėpė labai gražių ir gardžių tortų ir įvairių kėpsnių, kuriuos išpardavus buvo gauta daugiau lėšų prisidėti prie jaunimo kelionės išlaidų. Pasigerėtina, kad visi apylinkės lietuviai labai nuosirdžiai kuo galėdami prisidėjo prie šio pasirodymo. Tą pačią dieną 7 val. vakaro vienuolyno salėje buvo bendra vakarienė su šokėjais. Ir čia salė buvo pilna, kur matėsi svečių net iš Kalifornijos ir dvi amerikiečių šeimos atsitovavo Prekybos rūmams. Malonu buvo pabuvoti kelias valandas kartu su tokiu gražiu būriu jaunimo, kurių veiduose nesimatė nuovargio, o tik jaunatviškas linksmumas, kas priminė ir mums jau pirmąją jaunystę.

L. Bendruomenės apylinkės valdyba ir visi Hot Springso lietuviai nuosirdžiai dėkingi “Grandies” vedėjai I. Smieliauskienei, šokėjams už atsilankymą mūsų kolonijoj, aukavusiems laiką, išlaidas ir nepabūgusiems kelionės nuovargio. Padėka priklauso ir “Grandies” Globos komitetui už sudarymą sąlygų šiam atvykimui. Taip pat dėkingi visiems Hot Springso lietuviams už taip gausių dalyvavimą programoje ir vakarieneje ir už pagalbą ruošiant šį renginį.

Birželio 12 d. buvo prisiminti tragiški birželio įvykiai šv. Mišiomis, užprašytomis L. Bendruomenės, kurias atnašavo kun. P. Patlaba su jautriu tai dienai pritaikytu pamokslu. Pamaldų metu stovėjo vėliavos, mūsų tautinė, perrista juodu kaspiniu, priimanči mūsų tautos tragediją. Mišių metu progai pritaikytas giesmės giedojimo moterų grupė, pritariant visiems Mišių dalyviams. Pamaldos baigtos giesme „Apsaugok Aukščiausias“ ir Lietuvos himnu.

Šiais metais dėl susidariusių įvairių aplinkybių L. Bendruomenė minėjimo salėje nerengė. S. J. zanus norima apkaltinti už kovą prieš okupantus. Pažymėjo, kad K. Palčiausko byloje išlaidų jau susidarė net 127,056 dol. Išskėlė R. Razgaitienės didelius nuopelnus šioj srity. Dr. K. Bobelis ragino visus vieningai kovoti prieš neteisings kaltinimus, kuriuos mums nori primesti Sov. Sąjunga. Dr. Bobelis amerikiečius ir iš kitur atvykusius skatina jungtis į bendrą Vliko, Alto, L. Bendruomenės atsisaukimę raginamą sąjūdį.

R. Razgaitienė pažymėjo, kad mes nesiekiamo panakinti OSI, bet siekiama, kad mūsų teisingumo įstaigos veiktų pagal mūsų demokratinę teismų santvarką. Simpoziumo salėje buvo surengta Sibiro bei nacių kalinių nuotraukų bei kitų eksponatų paroda.

Racine, Wis.

MINĖJIMAS

Birželio 19 d. vietos Altos skyrius suruošė trėmimų iš Lietuvos į Sibirą minėjimą. Šv. Kazimiero bažnyčioje 9:30 val. buvo laikomos pamaldos už trėmtinius ir žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Mišias laikė ir dienai pritaikytą pamokslą pasakė kun. St. Saplis, MIC, Šv. Kazimiero parapijos klebonas. Pamaldos užbaigtos Lietuvos himnu. Giedoją Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas muziko Juozo Grimski.

Parapijos svetainėje buvo suruošta vietos lietuvių menininkų kūrinių paroda. Po kiekvienų Mišių jų dalyviai buvo kviečiami aplankyti parodą. Lankytojai buvo vaišinami klebono parūpinta kava.

SOPHIE BARGUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Lietuvių kalba šėštadieniais ir Sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stotis WOPA 1490 AM
Tranšliuojama iš nuosavos studijos Marquette Pke., vedėja Aidona Daukas.
7130 So. Maplewood Ave., Chicago, IL 60629
TEL — 778-1543

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

STASYS ČINIKAS

Jau suėjo dešimtis metų, kai aš netekau savo brangaus vyro, kuris mirė 1973 m. liepos 1 dieną.

Nors laikas tęsiasi, bet aš jo niekada negalėsiu užmiršti. Lai galėstingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Už jo sielą šv. Mišios bus atnašaujamos liepos 1 d., penktadienį, 7-tą valandą ryto Švenčiausios Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje. Šv. Mišios taip pat bus atnašaujamos Tėvų Marijonų koplyčioje.

Maloniai prašau gimines ir pažįstamus prisiminti ir pasimeisti už a. a. STASIO ČINIKO sielą.

Pasilieku skausmo prisilęta žmona

SOFIJA

A. + A. TOMAS M. JURKSTAS

Gyveno Chicago, Ill., Marquette parko apylinkėje. Staigiai mirė birželio 27 d., 1983 m., sulaukęs 29 m. Gimė Chicago, Illinois.

Pasiliko dideliame nuliūdime tėvai Ina ir Petras, sesuo Laura ir kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas trečiadienį nuo 5 iki 9 val. vak. ir ketvirtadienį nuo 2 iki 9 val. vak. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 1 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: TEVAI ir SESUO.

Laid. direkt. Donald A. Petkus, Tel. 476-2345.

A. + A. JONAS SIMONIS-SIMANSKIS

Mirė 1983 m. birželio 27-tą dieną.

Gimė Latvijoje.

Buvo palaidotas trečiadienį, birželio 29-tą dieną Vilniuje.

Nuliūdus: ŠEIMA

A. + A.

Komp. KLEMENSUI GRIAUZDEI
Lietuvoje mirus, jo broliui Aleksandrui ir šeimai reiškiu giliai nuosirdžią užuojautą.

IGNAS MALCIUS

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1983 m. birželio mėn. 30 d. 5

apdovanoti premijomis kitose ne Lietuvių Moterų klubas. parodose. Jonas Kazitėnas — Buvo renkamos aukos Lieportretai. Vincas Bagdonas — tuvos laisvinimui, pasirašoma “Lietuviams ginti” peticija, aptariamai įvairūs lietuviški reikalai. Minėjimą su dailės paroda reikia laikyti pasisenę rinkinius.

Parodos lankytojai buvo kusi, nes tai praturtino ir vašinami kava ir užkandžiais, kuriuos paruošė Raci-gyvenimą. — Jurgis Milas

A. + A. WANDA FRONTČAKIENĖ GIERULSKYTĖ

Gyveno Beverly Shores, Indiana. Mirė 1983 m. birželio 28 d., 9 val. vak., sulaukus 80 m. amžiaus.

Gimė Liepojuje, Latvijoje. Amerikoje išgyveno 40 m. Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Tadas, marti Joyce, 5 anūkai: Mona, John su žmona Liz, Thomas su žmona Pat, Anthony ir Mary Ann, ir proanūkas Jeff, sesuo Zofia Nowicka, 2 dukterėtos Krystina su vyru Edmundu ir Lenkijoje Irena su vyru Tadeuz ir šeima, sūnėnas Stanislaw Gierulski su žmona Halina ir sūnus, bei kiti gimines.

Velionė buvo našlė a. a. Jono. Priklausė Beverly Shores Lietuvių klubui. Anksčiau priklausė Šv. Onos parapijos chorui.

Kūnas pašarvotas Ott koplyčioje, Michigan City, Indiana. Laidotuvės įvyks šėštadienį, liepos 2 d. Iš koplyčios 9:15 val. ryto bus atlydėta į St. Ann of the Dunes parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnus, marti, anūkai, proanūkai ir kiti gimines.

Laid. direkt. Ott, Tel. (219) 872-7291.

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktoriai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių Direktoriai

2424 West 69 Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

BIELIŪNAS

Laidotuvių Koplyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktoriai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

× "Draugas" dėl JAV Nepriklausomybės šventės liepos 4 d. neįsis. Šeštadienį, liepos 2 d., administracija bus atidaryta iki 12 val. Pirmadienį, liepos 4 d., redakcija, administracija ir spaustuvė bus uždarytos. "Draugo" antradienio laida bus iš anksto išleista.

× Vytautas Vaitiekūnas iš New Jersey yra atvykęs į Pasaulio Lietuvių dienas ir aplankyti savo draugų bei bendraminčių. Jis yra apsisėjęs Marijonų vienuolyne prie "Draugo".

× Lietuvių evangelikų liuteronų Bažnyčios išvijoje sinodas bus liepos 1-3 dienomis Chicago Tėviškės liut.-evang. parapijos bažnyčioje (6841-45 So. Troy). Taip pat bus paminėtas Martyno Liuterio 500 metų gimimo ir "Aušros" laikraščio 100 metų išleidimo sukaktys. Prasidės liepos 1 d. 3 val. kunigų posėdžiui ir baigsis liepos 3 d. 9:30 val. iškilmingomis pamaldomis. Tą pačią dieną 7 val. vakaro susitikimas sodelyje, 6620 So. St. Louis Ave. Į sinodą yra suvažiuavę jau dabar iš įvairių JAV miestų, Kanados ir Vokietijos evangelikai ar jų atstovai.

× Pasaulio Lietuvių dienų metu nuo birželio 26 iki liepos 3 d. Jaunimo centre veikia lietuviškų valgių valgykla nuo ryto iki vakaro. Dalyviai gali pasinaudoti.

× Operai "I Lituani" bilietų bus galima gauti spektaklio dieną, liepos 1, salės kasoje. Spektaklis prasidės lygiai 8 val. vak. Kasa bus atidaryta nuo 11 val. dieną.

× Lituanistinių mokyklų vedėjų pasitarimas bus šį penktadienį, liepos 1 d., 10 val. ryto Jaunimo centro posėdžiui salėje. Visi kviečiami dalyvauti.

× Salė yra šaldoma, kurioje bus VI-ji JAV ir Kanados lietuvių dainų šventė. Bilietų dar galima gauti Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71st St., tel. 471-1424. Visi į dainų šventę! Užplūdykite visą salę! (pr.)

× Lietuvių Fondo raštinė birželio 1 d. persikėlė į erdvesnes patalpas. Naujas adresas: 3001 West 59th St., Chicago, Ill. 60629, telef. 312-471-3900. Visais Lietuvių Fondo reikalais prašome kreiptis naujoju adresu ir telefonu. (M. Morkūno spaustuvė). (pr.)

× Visų dėmesiai! Norintiems aplankyti Jubiliejinę skautų ir skautišką stovyklą yra organizuojamas autobusas. Išvažiuotumėm nuo Marquette Parko bažnyčios 1983 m. rugpjūčio 5 d., penktadienį, 8 val. vakare. Sugrįžtumėm atgal rugpjūčio 8 d. vakare. Dėl kainos, rezervacijų ir kitos informacijos skambinti Aldonai Palukaitienei 471-0811 iki birželio 30 d. Į autobusą bus leidžiama pagal užsiregistravimo eilę, tad registracija yra labai svarbi, autobuso užsakymui bei nakvynės kambariams Kanados viešbučiuose. (pr.)

× Dėmesio! Iš Lietuvos paroduamos tulpių staltiesės, juostos, mediniai daiktai, paveikslai, vėlinukai ir gintaras. Skambinti 656-6599. (Sk.)

× Lietuvių Fondo Federalinis Kredito Kooperatyvas bus uždarytas šį šeštadienį, liepos 2 dieną. (pr.)

× Vincas Kvilkys atvykęs iš Australijos į Chicago (bus iki liepos 5 d.), ieško savo pusbrolio Alfonso Kasinskio su šeima, anksčiau gyv. Marquette Parke. Prašomas atsiiepti arba žinantieji apie jį skambinti telef. 778-8378. (sk.)

× Sv. Kazimiero lietuvių kapinės dėl vykstančių Pasaulio Lietuvių dienų, kad iš kitur atvykę jas galėtų aplankyti, bus atidarytos šeštadienį, liepos 2 d. iki 3 val. p. p., pirmadienį, liepos 4 d., bus atidarytos nuo 11 val. ryto iki 3 val. p. p. Tai praneša kapinių administracija ir kviečia šia proga pasinaudoti.

× Amerikos Lietuvių Respublikonų tautinės federacijos metinis susirinkimas vyks liepos 2 d., 12 val. vidurdienyje, Dariaus-Girėno legijono posto namuose, 4416 So. Western. Jame dalyvaus ne vien tik oficialūs atstovai, bet tikimasi atsilankymo ir visų į II PL dienas atvykusių liet. respublikonų.

× Vladas Bacevičius, clevelandietis "Draugo" foto bendradarbis ir veiklus skautininkas yra atvykęs į PL dienas. Jis dalyvaus įvairiuose renginiuose ir įvykiuose stengdamasis įamžinti juos fotografijose. Jis dalyvaus ir liepos 1 d. "Tėviškės" parapijos salėje įvykstančiame skautininkų-kių susitikime.

× PLB seimo metu vyksta įvairių kraštų bendruomenių darbų paroda. Paroda yra Jaunimo centro mokyklų klasėse. Parodos organizaciniame komitete daug dirba ir parodos pasisekimu rūpinasi Jūratė Budrienė, Algis Cepėnas, Vincas Paviličius, Jonas Paštukas ir Antanas Valavičius.

× Dr. Ira ir Dana Getčalkaitės, gyv. Munstery, Vokietijoje, yra specialiai atvykusios į Pasaulio Lietuvių dienas, lanko savo gimines ir pažįstamus. Lydimos giminių Juozas ir Dominikas Getčalkai, Chicago, Ill., ir Sofijos Tekorienės, Indianapolis, Ind., apsilankė "Drauge", įsigijo naujausių leidinių ir įteikė 20 dol. dienraščiui auką. Labai ačiū. (pr.)

× [VI-tą JAV ir Kanados Lietuvių dainų šventę, kuri bus liepos 3 d. 2 val. p. p. dar yra likę bilietų, kuriuos įsigyti galima Vaznelių prekyboje 2501 W. 71st St., tel. 312-471-1424. Salė, kurioje bus dainų šventė, yra šaldoma, todėl kiekvieno lietuvių pareiga joje dalyvauti ir paraginti kitus. (pr.)

× Brighton Parko lietuvių kviečia iš visur suvažiuavusius lietuvius dalyvauti Brighton Parko lietuvių dienoje liepos 2 d. nuo 12 val. dienos iki 11 val. nakties 4300-4500 So. Western in the Midway. Dalyvaus lietuvių prekybininkai, dailininkai, drožinėtojai ir įvairių namų darbų menininkai. Bus matuojamas kraujo spaudimas, patarimai Cook County State's Attorney ir kt. Rengia Brighton Parko Lietuvių namų savininkų draugija ir Lietuvių Bendruomenės apylinkė. Bus taip pat lietuviška muzika ir maistas. Kviečiami visi dalyvauti. Automobilius bus galima statyti Western Blvd. nuo 4300 iki 4700; Western Ave. tarp 4300 ir 4700 bus parkinimui uždaryta. (sk.)

× NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747. (sk.)

× Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Taip pat darome aluminijaus ir medžio darbus. Skamb. Algiiu Jasaičiui tel. 434-4486 arba 434-2165. (sk.)

× Danguolė Valentinaitė aptarnauja lietuvius, nuosavybės pirkime bei pardavime. Jai skambinkite tel. 767-0600, Bu-draftis Realty. (sk.)

× ARAS — Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Su aukštu patyrimu; esame apdrausti. Pats prižiūriu darbus. Arvydas Kiela — 737-1717. (sk.)

× Skautininkų-kių ir vadovų-vių susitikimas, ruošiamas Chicago skautininkų draugovės, vyks penktadienį, liepos 1 d., 10 val. ryte "Tėviškės" parapijos salėje, 6641 So. Troy St., Chicagoje.

× Kun. Vytautas Palubinskas, New Yorko Aušros Vartų Lietuvių parapijos klebonas, yra atvykęs į Chicago. Jis dalyvaus Lietuvių dienų renginiuose, ypač domėdamasis įvairiomis knygomis ir "Aušros" spaudos parodomis. Taip pat lanko savo pažįstamus, gyvenančius Chicagoje.

× Automobiliais važiuojantieji operą "I Lituani" galės pastatyti State St., ir Congress, State ir Harrison, State ir Balbo automobilių statymo (parkinimo) vietose. Tas pats tinka ir Pas. Lietuvių dienų šokiais ir banketui Conrad Hilton viešbuty, kuris turi automobilių statymo vietas.

× Vytenis Kirvelaitis suorganizavo jaunų bendradarbių talką scenoje "I Lituani" operos pastatymui. Lietuvių ir kryžiuočių kariais bus Tomas Glavinškas, Jonas Gražys, Paulius Juozaitis, Sarūnas Jurėnas, Jonas Kalvaitis, Petras Kalvaitis, Marius Katilius, Edvardas Kaveckas, Linas Kelečius, Darius Kelpša, Marius Kriaučiūnas, Linas Lapinskas, Feliksas Lukauskas, Vitas Lukošius, Algis Mockaitis, Gintaras Ošlapas, Linas Pauzolis, Audrius Polikaitis, Darius Polikaitis, Viktoras Sekmakas, Petras Šalčiūnas, Algimantas Stončius, Tadas Stropas, Andrius Valaitis, Edvardas Valskis ir Ramūnas Vidžiūnas.

× Jonas Paštukas padarė mėniską PLB VI seimo darbų tvarkaraštį. Visuomenės patogumui seimo darbų tvarkaraštis stovi Jaunimo centro koridoriuje prieš didžiąją salę.

× Lemento lietuvių dalyvaus Lietuvių dienos Chicagoje, todėl liepos 3 d. lietuviškų pamaldų De Andreis seminarijoje nebus. Jos nukeliamos į liepos 10 d. 12:45 val.

× Autobusai į operą keleivius paims nuo Marquette Parko lietuvių bažnyčios penktadienį, liepos 1 d., 7 val. vak.; ir nuo Brighton Parko bažnyčios 7:15 val. vak.

× Autobusai į Dainų šventę keleivius paims nuo Marquette Parko lietuvių bažnyčios sekmadienį, liepos 3 d., 12:30 val. popiet ir nuo Brighton Parko bažnyčios 12:45 val. popiet. Kainas asmeniui 4 dol. į abi puses. Registruotis iš anksto (Margarutė) tel. 476-2242. (pr.)

× Iš Chicago vyks autobusas į Dainavos moksleivių stovyklą sekmadienį, liepos 10 d. nuo Jaunimo centro 8 val. ryto. Grįš sekmadienį, liepos 17 d. apie 7 v. v. Kelionės kaina į abi puses 30 dol. Norintys važiuoti prašomi skambinti Edžiui Šulaičiui tel. 312-656-1357. Iš anksto neužsiregistruavę nebus leidžiami vykti autobusu. Tie, kurie važiuos iš kongreso stovyklos į Dainavą ir dar apie tai nepranešę vadovybei prašomi skambinti Edžiui Šulaičiui. (pr.)

× [Prano Domšaičio paveikslų parodą maloniai jus kviečia atsilankyti Lietuvių dailiojo meno institutas — Lietuvių fondo menui globoti sekcija. Paroda įvyksta Chicago "Galerijoje", 226 W. Superior St., Chicago, IL 60610 (antras aukštas) nuo birželio mėn. 21 d. iki liepos mėn. 9 d. Lankymo valandos: kasdien nuo 10 v. r. iki 4:30 v. s. Sekmadieniais paroda uždaryta. Gera proga visiems, bet ypač į Chicago atsilankiusiems svečiams aplankyti šio neeilinio menininko parodą ir įsigyti jo paveikslų. (Sąlygoms pasikeitus, dail. A. Valeškos studijoje paroda neįvyks.) (pr.)

Lietuvių krikščionių demokratų sąjungos konferencijos, įvykusios gegužės 28-29 d. dalyviai. Iš kairės: kun. P. Kirelis, A. Regis, M. Samatienė, V. Šoliūnas, J. Jokubka, dr. K. Bobelis, gen. konsulė J. Daužvardienė.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LKDS KONFERENCIJA

Konferencija yra šaukiama kas treji metai, kur yra daugiau LKD s-gos narių. Šiomet konferencija buvo suaukta Chicago gegužės 28-29 dienomis Šaulių salėje.

Konferencijos darbų tvarkoj buvo mirusiu prisiminimas, sveikinimai, centro komiteto pranešimai, skyrių pranešimai, "Tėvynės sargo" redaktoriaus ir administratoriaus pranešimai. Revizijos kom. pranešimas, naujų vykdomųjų organų rinkimai. Inž. A. Rudžio paskaita. Sekmadienį vyks. Vincento Brizio šv. Mišios ir pamokslas Nekato Prasidėjimo parapijos bažnyčioje. Vėliau baigiamieji posėdžiai, bendri užkandžiai šaulių salėje ir rezoliucijų priėmimas.

Darbo prezidentui vadovavo inž. P. Razgaitis, Justinas Sidlauskas ir stud. Ramūnė Tričytė, sekretoriavo A. Repšienė ir M. Pėteraitienė. Prie registracijos buvo E. Vilimaitė ir stud. R. Krutulytė. Rezoliucijų komisija buvo sudaryta iš dr. K. Sidlauskos, P. Stravinsko, M. Samatienės ir K. Pabedinsko.

Buvo prisiminti mirusieji s-gos nariai a. a. Stasys Lušys, Elena Masaitienė, Andrius Keturakis, dr. Jonas Kuodis, dr. Jurgis Balčiūnas, prof. Jonas Kupronis, dr. Balyš Paliokas, Vincas Zemaits, dr. Zenonas Danilevičius, dr. Eliziejus Draugelis ir Ona Mickevičienė.

"Tėvynės sargo" redaktorius ir administratorius konferencijos metu buvo sunegalavę ir konferencijoj nedalyvavo.

Viena iš didžiųjų programos dalių buvo inž. A. Rudžio paskaita tema "Lietuvių krikščionių demokratų uždaviniai išvijoje". Inž. A. Rudis teigiamai vertino krikščionių demokratų veiklą ir galimybes, kurios yra prienamos krikščioniams demokratams ir ne visada tinkamai panaudojamos. Lietuvių krikščionių demokratų sąjunga turi vertis į plotį ir aukštį. Būdamas pasaulinių ir religinių sąjūdžių dalimi, Lietuvių krikščionių demokratų sąjunga turinti progos informuoti laisvajį pasaulį

× "II Pasaulio Lietuvių dienos" — leidinys gausiai iliustruotas ir plačiai aprašyti visi kultūriniai laimėjimai, PLB seimai, Dainų šventės, Sporto žaidynės ir kiti renginiai. Leidinį redagavo Bronius Nainys, "Pasaulio Lietuvio" redaktorius. Spausdino "Draugo" spaustuvė. Įsigyti galima ir "Draugo" administracijoje.

× Vasario 16-tos gimnazijos direktorius Andrius Šmitas yra atvykęs į Chicago. Gimnazija susidomėję tvali ir rėmėjai bei buvę mokiniai galit su juo susitikti šeštadienį, liepos 2 d. nuo 10 val. r. iki 1 val. popiet Jaunimo centre 106 kambaryje. (sk.)

apie pavergtai Lietuvai daromas skriaudas ir tuo spinduliuoti iš vidaus. Siūle organizuoti tarptautinius forumus, kviečiant paskaitininkais žinomus pasaulio ir JAV politikus, susipažinusius su pavergtos Lietuvos problemomis. Tokiu būdu esą galima laimėti daug draugų ir gauti didžiosios spaudos ir kitų susizinojimo priemonių dėdžių pasiskaidymais.

Paskutinėj popietinio posėdžio dalyje nominacijų komisija pasiūlė palikti tą patį Centro komitetą dar vienai kadencijai. Suvažiavimas entuziastiškai tam pritarė. Centro komitetui palikta teisė persiorganizuoti ir kooptuoti naujus narius. Gal būt viso suvažiavimo eigoj antaras iš svarbiausių programos punktų buvo centro komiteto pirmininko Vl. Šoliūno veiklos pranešimas.

Jis kalbėjo, kad, kiek mūsų jėgos leidžia, apie pavergtai tautai daromas skriaudas pasaulinė visuomenė informuojame per pasaulio krikščionių demokratų internacionalą, pasaulio jaunųjų krikščionių demokratų uniją, Vidurio Europos krikščionių demokratų sąjungą, krikščionių demokratų internacionalo atstovą pritarę Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijos Genevoje, šveicarijoje, ir kitus kontinentinius ir rajoninius krikščionių demokratų susigrupavimus. Europos Parlamente mums gražiai atstovauja inž. Adolfas Venskus. Jo asmeninės pažintys su aukštais Europos krikščionių demokratų pareigūnais, užimančiais vadovaujančias vietas Europos parlamente, duoda daug progos iškelti Lietuvos reikalą tame forume.

Tarptautiniame Jaunųjų krikščionių demokratų sąjungos suvažiavime Caracas, Venecueloj, lietuviams sumaniai atstovavo Venecuelos Liet. Jaunimo sąjungos pirm. Aras Mažeika. Savo sveikinime jis išsklė pavergtos Lietuvos padėtį ir susilaukė didelio delegatų susidomėjimo. Prie sėkmingo atstovavimo daug prisidėjo ir Kukanauza.

Gegužės 28 d. Chicago skyrius LKDS suorganizavo visiems suvažiavimui dalyviams

ir svečiams iškilmingą vakariene.

Vakarienės invokaciją sukalbėjo kan. V. Zakarauskas. Mėninėj daly puikiai pasirodė okupuotoj Lietuvoj gimusi ir užaugusi pianistė Laura Vaičekauskaitė. Keletą lietuvių kompozitorių dainų padainavo Aldona Buntinaitė. Vakarienė buvo pajvairinta sveikinimais ir svečių pasiskaidymais.

Sekmadienį, gegužės 29 d. iškilmingas pamaldas atlaikė ir pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys Nek. Prasidėjimo lietuvių parapijos bažnyčioje.

Chicago lietuviai parodė susidomėjimą konferencijos eiga ir gausiai joje dalyvavo.

J. JK.

LIETUVAITĖ — REDAKTORĖ

Chicago Michael Reese ligoninė pereinų metu gale pradėjo leisti sveikatos mitybos reikalavimus nagrinėjantį biuletinį "Focus on Nutrition". Tai keturių masinraščio puslapių dydžio leidinys, prirašomas mitybos specialistų, turinčių akademinį išsilavinimą, registruotų dietistų (R. D.) laipsnį. Biuletinis išeis keturis kartus metuose. Iki šiol išėjo du numeriai: 1982 m. gruodžio ir 1983 m. pavasario. Pirmajame plačiau liečiama cholesterolio įtaka širdies ligoms, o antrajame — chemoterapija gydymų vėžio ligonių maitinimas.

Idomiausia, kad šį biuletinį redaguoja registruota dietistė Elzytė Vardyte (pasirašo Liz Vardys, R. D.). Gal neatstiktinai ir biuletinio pirmasis puslapis išpuoštas stilizuotom kviečių varpom.

KAD PENKIASDEŠIMTETJ MINETŲ SIMTMEČIAI

Pasaulio Lietuvių dienas užbaigsime minėdami Dariaus ir Girėno transatlantinio žygio penkiasdešimt metų sukaktį. Tas žygis buvo įamžintas Lietuvos, lietuvių išvijoje istorijoje ir dar gyvas daugelio atmintyje šiandien.

Minėjimas vyks liepos 4 dieną didingu paradu ir iškilėmis prie paminklo Marquette Parke, (6700 South California). Paradas prasidės 1 val. prie 69-tos ir Western gatvių, o iškilmės

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESĖ

— Kun. dr. Vincentas Bartuška, buvęs ilgametis profesorius New Yorke, dabar jau kurvis laikas dirba Sv. Kazimiero lietuvių parapijoje, Los Angeles, Calif., Sv. Tėvo buvo pakeltas prelatu. Naujasis prelatas yra Vilkauskio vyskupijos kunigas. Gimęs 1917 m. spalio 21 d., kunigu įventintas Vilkauskioje, 1942 m. gegužės 10 d. Studijavęs Romoje ir ten gavęs bažnytinės teisės daktaro laipsnį. Taip pat prelatu pakeltas kun. dr. Jonas Maknys, Telsių vyskupijos kunigas, ilgai dirbęs Providence, R. I. vyskupijoje, o dabar gyvena Matulaičio namuose, Putname, Conn. Prel. Jonas Maknys yra gimęs 1908 m. vasario 10 d., kunigu įventintas 1931 m. vasario 15 d.

— Birutė Šlepetytė-Venskuvienė iš Paryžiaus ir prof. dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė iš New Yorko dalyvavo Tarptaut. Katalikių moterų organizacijų unijos pasauliniame suvažiavime Antigonish Nova Scotia, Kanadoje. Suvažiavimas vyko birželio 14-24 d. Dalyvavo iš 62 kraštų moterų draugijų atstovės. Pasaulio Lietuvių katalikių moterų organizacijoms atstovavo dr. A. Janačienė, tų organizacijų pirmininkė, dr. Ona Gustainienė, Kanados Lietuvių katalikių moterų draugijos pirmininkė, B. Venskuvienė — tų pačių organizacijų unijos tarptautinių ryšių atstovė. Jos visos nusivėžė informacinės literatūros apie Lietuvą.

— Sol. Vince Jonuškaitė-Zaunienė, gyvenanti Californijoje, yra nuvykusi mėnesiui pas savo dukrą Giedrę Zaunietę į New Yorką. Ta proga Liet. Moterų klubų federacija surengė jai priėmimą, kuriame dalyvavo tik narės su vyrais.

— Inž. St. Kungys grįžo į Los Angeles iš vienerių metų komandiruotės į P. Arabiją. Būdamas ir toli nuo lietuvių centrų, nepamiršo įgimto visuomeniškumo, prisidėdamas prie Arabijos Lietuvių Bendruomenės veiklos, įsijungdamas į ten gyvenančios LB valdybą.

prie paminklo 2 val. Eisenoje dalyvaus įvairių veteranų postai, karinis vienetas, šauliai, skautai, daugelis kitų organizacijų. Parada lydės keli orkestrai, papuošti vežimai ir kit. įvairenybės. Dainavos ansamblis ir tautinių šokių grupė atliks mėninę dalį. Minėjime dalyvaus daug mūsų ir amerikiečių garbingų svečių.

Visos organizacijos turi jausti tautinę pareigą minėjime dalyvauti, atsinešti vainikus, kurie "vainikų eisenoje" bus padėti prie paminklo. Šią tautinę demonstraciją papuoškime tautiniais rūbais. Atveskime kuo daugiau jaunimo, perduokime jiems Dariaus - Girėno ryžto dvasią ir meilę tėvų kraštui. Paminėkime mūsų didvyrių penkiasdešimtmetį taip, kad jį minėtų simtmečiai.

Minėjimo reikalais kreiptis į John Paukštis, 4428 S. California Ave., tel. 523-0546.

Jz. Ž-is

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.

Advokatas GINTARAS P. ŠEPENAS

2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162

Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

Pasirašęs Lietuvių dienoms Brighton Parke. Iš kairės: Vitalis Utara, aidern. J. Maieris ir S. Dauilienė, kurie visus priims